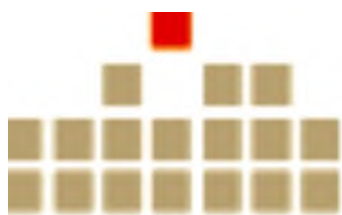

Østfoldslekt

Digitalt medlemsblad

nr. 3 - 2024

SLEKT OG DATA
ØSTFOLD

INNHOOLD

3. Lederspalte, av Henning Pytterud
4. Slektforskerdagen 2024 ved Riksarkivet i Oslo
5. Styret 2024
6. Om å lage slektsbok, ved Ann-Helen T. Ringstad: Reportasje fra maimøtet, ved Margaret H. Strand
10. Släktforskar dagarna 2024, reportasje fra Malmö, av Margaret H. Strand
17. Glimt fra augustmøtet, av Margaret H. Strand
22. Ole Anton Thorp og hans nærmeste familie, av Marius Hellerud
26. FamilySearch Del 1: Slektstre, av Margaret H. Strand
34. Thoralf og de andre frontkjemperne fra Rygge, referat av Ole Gjølbergs foredrag
36. Datahjørnet: Skylagring, av Henning Pytterud
37. Tips for slektsgranskere, av Margaret H. Strand
41. Tema utvandring 2025

Bildet på forsiden:
Troppssjef SS-Oberscharführer Thoralf Gjølberg gir instruksjoner før en speidertropp setter seg i bevegelse mot de russiske stillingene i Karelen. Se artikkelen på side 34.
Bilde fra boken: Norske frivillige i Waffen-SS, av Geir Brenden. <nb.no>

Aktivitetskalender

Tirsdag 17. sept. Kl. 18.30 i Lageret Pub i Rygge (Stasjonsv. 1, Halmstad): De vanskelige slektshistoriene: Ole Gjølberg forteller om frontkjemperne fra Rygge.

Mandag 23. sept. kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

Torsdag 17. okt. kl. 18.30 i Askim Museum: Medlemsmøte: «Rapport fra Underhuset i Rakkestad».

Lørdag 19. okt. kl. 11.00 i Bøndernes Hus i Råde, Storsalen: Medlemsmøte: David W. Howden snakker om slektsforskning med DNA.

Lørdag 26. okt. kl. 10.00-16.00 ved Riksarkivet i Oslo: Slektforskerdagen. Tema: Hva skal barnet hete? Se side 4.

Mandag 28. okt. kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

Torsdag 14. nov. kl. 18.30 i Askim Museum: Medlemsmøte: Barn som ble satt bort i Østfold, ved Johanne Bergkvist & Karen Marie Stokke.

Lørdag 16. nov. kl. 11.00 i Bøndernes Hus i Råde: Medlemsmøte med servering av julegrøt.

Man. 25. nov. kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

.....

Nærmere opplysninger om møter og foredragsholdere mm. vil bli sendt ut i forveien pr. e-post.

Kjære medlemmer!

Vel overstått sommer!

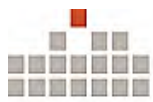
Det går mot mørkere tider enten vi vil eller ikke. Man skulle tro slektsforskere samlet seg foran datamaskinene og digitalarkivet når regn eller kulde gjør livet utendørs surt. Men jeg vet at det er mange som flykter fra varme og solsteik også. Uansett vil vi ta opp tråden og forsøke å gi medlemmene noe igjen for medlemskontingenten.

Neste år er det tohundreårsmarkering av utvandringen til USA. Det er to hundre år siden «Restauration» forlot Stavanger med den første lasten utvandrere. Det blir omfattende markering med utvandrermuseet som en naturlig hovedaktør, men Slekt og Data vil også fokusere på utvandring. Hvis du har brev, bilder eller historier om utvandrede fra lokalmiljøet og deres etterkommere, vil vi gjerne høre om det.

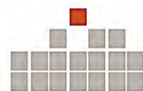
Slektsforskerdagen vil vi som en forsøksordning avvikle sammen med Slekt og Data Oslo/Akershus. De har Riksarkivet og Oslo byarkiv som samarbeidspartnere og har større «muskler» enn vi har i Østfold. I år har de også innslag fra Arkiv Øst i Sarpsborg.

Vi håper at mange vil finne veien til Sognsvann og Riksarkivet der du vil finne interessante foredrag, boder med slektshjelp, og andre spennende presentasjoner.

Henning Pytterud

SLEKT OG DATA
OSLO/AKERSHUS

SLEKT OG DATA
ØSTFOLD

Slektsforskerdagen 2024

Slekt og Data Østfold har i år inngått et samarbeid med Slekt og Data Oslo/Akershus om felles Slektsforskerdag, som vil finne sted på **Riksarkivet lørdag den 26. oktober 2024 kl. 10.00-16.00**. Arkiverket og Oslo Byarkiv er også medvirkende.

Tema for dagen er: *Hva skal barnet hete?*

- **Åpning kl. 11.00** ved AnnaMaria Tonnvik fra Arkiverket

Det blir følgende foredrag:

- **Kl. 11.30: Hva skal barnet hete?** ved Kjetil Bergman Olsen
- **Kl. 13.00: Bortsatte barn i arkivene**, ved Johanne Bergkvist (Oslo Byarkiv) og Karen-Marie Stokke (Arkiv Øst)
- **Kl. 14.30: Barn under krigen**, ved Guri Hjeltnes

Og minikurs i emigrasjon, ved Liv Birgit Christensen:

- **Kl. 12.30**
- **Kl. 14.00**

Det vil være diverse stands og mulighet til å få slektshjelp av Slekt og Datas dyktige medarbeidere.

Det vil også være anledning til å kjøpe forfriskninger i kantinen.

Riksarkivet ligger rett ved Sognsvann T-banestasjon, Sognsveien 221, 0863 Oslo. Så tog og t-bane kan være en grei reisemåte. Det er parkering like ved for de som ønsker å kjøre.

Velkommen!

Styret 2024

*Bakerst fra venstre: styreleder Henning Pytterud, varamedlem Cecilie Hovde, kasserer Kari Markrud Schiøtz, styremedlem Kai-Samuel Vigardt og styremedlem Ingvar Hognestad.
Foran fra venstre: varamedlem og redaktør Margaret H. Strand, sekretær Petter Lilleby og nestleder Laila Synnøve Storli. Bildet er tatt i Klokkergården, lokalet til Askim lokalhistoriske arkiv, under vårens siste styremøte den 6. juni i år.*

Kontaktopplysninger til styret:

Henning Pytterud: leder@of.slektogdata.no henning.pytterud@gmail.com

Laila Synnøve Storli: l-storli@online.no

Kari Markrud Schiøtz: kasserer@of.slektogdata.no kari.schiotz@getmail.no

Petter Lilleby: petter.lilleby@gmail.com

Ingvar Hognestad: Ingvar@hognestad.com

Kai-Samuel Vigardt: kasaglar@online.no

Margaret H. Strand: redaktor@of.slektogdata.no marstrand47@gmail.com

Cecilie Hovde: cehovde@gmail.com

Glimt fra maimøtet

«Fra en bunke notater og en eske med bilder – til en slektsbok.»
Ann-Helens presentasjon kan man finne på nettsiden til Slekt og Data Østfold.

Om å lage slektsbok

Tordagen den 23. mai fikk vi besøk av Ann-Helen Teig Ringstad, som fortalte begeistret om sin erfaring med å lage slektsbok. Hun har skrevet boken «Teig - 4 generasjoner på hjul», sammen med sin far, Øyvind Henning Teig. Den forteller historien om slekten sett gjennom perspektivet av familiens transportforretning, som begynte med oldefaren som kjøpte en lastebil i 1925, og har siden involvert flere familiemedlemmer. Ann-Helen er nå i gang med nye bokprosjekter, der hun planlegger å skrive om oldeforeldrenes liv og deres aner.

Hun ga tilhørerne noen gode råd på veien så vel som inspirasjon til å ikke utsette, men gå i gang med å skrive, samle stoff og bilder, og planlegge den videre fremgangsmåten. Hun fremhevet at det er viktig for etterfølgende generasjoner å få kjennskap til slektens historie, ikke bare digitalt, men også i papirformat. Det vil være en verdifull arv å gå videre.

Noen av Ann-Helens kommende bokprosjekter:
Oldefar Arnt og Oldemor Margit.

Noen punkter hun trakk frem:

- Det kan være lurt å begrense antall generasjoner man skal skrive om og heller gå i dybden, for at innholdet skal være mer fengende for leserne.

- Gå gjennom det du har av bilder, gamle brev, avisutklipp og memorabilia, og få system i det.

Hva slags system er ikke så viktig, så lenge det fungerer for deg: ringpermer med plastlommer i, store konvolutter, og mapper av ymse art, foreslo hun.

Undertegnede har selv kjøpt billige tidsskriftsamlere i papp på IKEA, skrevet navn på forskjellige familiemedlemmer opp til oldeforeldregenerasjonen på utsiden, og når jeg rydder i esker med bilder eller skuffer med gamle papirer, kan jeg raskt sortere dem i disse beholderne. Senere kan jeg gå igjennom hver mappe og finsortere innholdet.

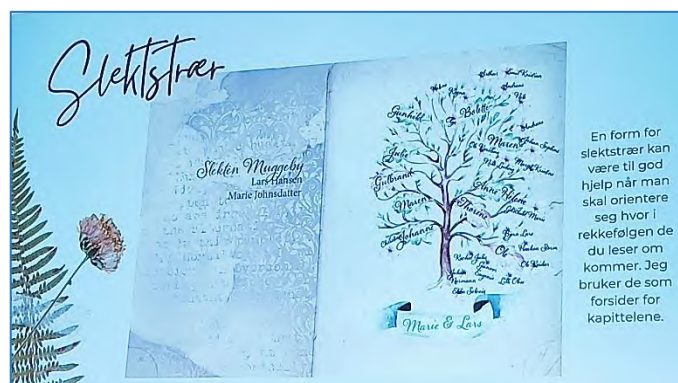
- Ann-Helen anbefalte oss å begynne med en gang med å skrive, lage notater når vi husker noe, og ha med en notatblokk når vi er ute i tilfelle vi husker noe eller kommer over en interessant opplysning.
- Hun hadde mange gode råd når det gjaldt å skanne og forbedre kvaliteten på gamle bilder. Hun hadde selv brukt funksjonen som *MyHeritage* har for å fargelegge gamle bilder, og mente at bildene ble mer levende på denne måten. Hun sa også at det var lurt å beskjære bildene tett inn, slik at det vesentlige ble mer fremtredende.
- Ann-Helen anbefalte at man ikke bare brukte formelle «pyntede» bilder, f.eks. bryllupsbilder, men også glimt fra hverdagslivet.
- For at man skal gjøre fremgang med prosjektet, anbefalte Ann-Helen oss å sette opp faste tidspunkter til å arbeide med slektsboka, f.eks. et par kvelder i uken.
- Det er mye forskjellige man kan bruke for å skape variasjon i innholdet, utklipp fra gamle, håndskrevne kokebøker, f.eks., med oldemors favorittoppskrift kunne være fint å ha med.
- Det er lurt å ta tid til en prat med eldre slektninger. Når de blir spurt direkte er det ofte slik at de ikke husker så mye, men en liten uformell sammenkomst, kaffekos, med flere til stede kan være lurt. Da kan man få i gang samtalen, vise frem familiebilder og bilder av steder slektninger har bodd, og hukommelsen stimuleres i fellesskap – noen gjenkjenner et ansikt, en annen husker en episode, mens andre legger til flere detaljer, slik at man

sammen kan lære mye om familien på denne måten. Man bør notere punktene som kommer frem mens man selv husker det.

Ann-Helen Ringstad

- Tidslinjer for personene vi skriver om kan være et godt hjelpemiddel. Kirkebokinnføringer om barnedåp mm. kan gi oss familiens bosted på forskjellige årstall. Vi kan finne bilder av bosteder forskjellige steder: på gamle postkort, i [Nasjonalbibliotekets nettbibliotek](#), i [Digitalarkivets bildesamling](#), i [Kartverkets arkiv](#), fra nettsiden [Norge-i-bilder](#), [Oslobilder.no](#) og mange flere kilder. [DigitaltMuseum](#) har mange bilder fra Østfold fylkes billedarkiv.
- Ta med også litt bakgrunnsstoff, slik som opplysninger om arbeidsplasser, om steder forfedrene bodde, viktige personer i deres liv, slik som presten og andre innflytelsesrike personer i lokalsamfunnet.
- Ann-Helen Ringstad hadde også flere gode råd når det gjaldt fremgangsmåten med å lage bok. Hun sa at etter hvert som man samler billedmateriale og skriver litt, kunne man legge stoffet i ringpermer for å få et inntrykk av hvordan boken kunne bli. Der kunne man omorganisere rekkefølgen og merke med rødt der man trengte å sjekke fakta eller finne tilleggsstoff.
- Hvis man ikke finner det man leter etter av informasjon på nettet, prøv igjen om et halvt år, rådet hun, da det legges fortløpende ut flere bilder og mer stoff.

En form for slektsstrær kan være til god hjelp når man skal orientere seg hvor i rekkefølgen du leser om kommer. Jeg bruker de som forside for kapitlene.

Et godt designet omslag og noen sider der oppsettet gjentar seg for å skape et helhetsinntrykk er å anbefale. Innslag av slektstrær som viser hvordan slektsleddene henger sammen kan også være bra å ha med. Hun nevnte også viktigheten av å ha et personlig forord.

- Hyppig lagring og backup i skytjenester slik som OneDrive eller Google Disk er et must. Det kan være tusenvis av timers arbeid som går tapt hvis en PC krasjer. Med skylagring får man også tilgang til stoffet hvis man er ute og reiser.

Råd fra Pytterud

Styreleder Henning Pytterud kom deretter med enn del supplerende stoff om den praktiske prosessen med å lage en bok.

Han anbefalte å ha flere typer backup, noe på minnepinner eller eksterne harddisker, og noe på nettet. Han la til at datakyndige kunne som regel redde en del tapte filer fra en krasjet harddisk.

Pytterud nevnte flere måter å produsere en bok på. Man kan gjøre det enkelt ved å bruke fotoforretningers tjenester for å lage fotoalbumer, der man legger til litt tekst om familie og slekt. Han nevnte også et program som heter BLURB, som gjør det enkelt å skrive slektsbok. Slekt og Data har flere [brukerveiledninger](#) som man kan kjøpe eller laste ned gratis (kun medlemmer): skrive slektsbok i Blurb; skrive slektsbok i Publisher; skrive slektsbok i Cewefotobok; og skrive slektsbok i Word. Blurb passer bra til utgivelser i små opplag. Microsoft Publisher (en del av Office-pakken) mente Pytterud egner seg best til brosjyrer, ukeblader ol.

Når man lager slektsbok i Word, bør man konvertere filen til PDF før man leverer til trykking. Problemet med at bilder har tendens til å «hoppe omkring» når man får lengre Word-dokumenter kan man unngå ved å lage kortere dokumenter, f.eks. kapitler, konvertere dem til PDF, og så sette PDF-filene sammen til et lengre dokument. Adobe Acrobat har funksjoner for å kombinere filer, erstatte sider, legge til topp- og bunntekst med bl.a. sidenummerering, mm.

Henning Pytterud og Liv Berger deler sine erfaringer med slektsbok.

Adobe InDesign er et program for desktop publisering, og et godt hjelpemiddel for å få til et pent oppsett, men koster en del. Pytterud beskrev gratis-programmet Scribus som en «InDesign light». Adobe Pagemaker ble også nevnt som et gammelt men godt alternativ.

Han nevnte nyttige funksjoner man bør huske på slik som muligheten å lage en innholdsfortegnelse til boken, navneindeks mm. Det kan man gjøre i Word.

Slektsprogrammer slik som Legacy har funksjoner under rapporter-menyen for å lage tekstrapporter, ane-bøker og etterkommer-bøker. Men her er det behov for å redigere stoffet hvis man vil bruke det til en slektsbok, man kan velge å lagre det som tekstfil og så jobbe videre med det i et tekstprogram slik som Word.

Pytterud anbefalte Photoshop Elements for bildebehandling, samt et program som heter XnViewMP der man kan redigere bilder, og endre filstørrelse mm. Topaz Photo AI er et annet alternativ som forbedrer bilder ved hjelp av kunstig intelligens.

Diskusjonen fortsatte livlig under kaffepausen.

Pytterud snakket litt om gode foto-skannere, slik som Epson Perfection som også kan skanne lysbilder og negativer.

Han minnet om at man er pålagt å levere 3 eksemplarer av trykksaker til Nasjonalbiblioteket, samt en digital fil. [Her kan du lese](#) mer om plikt-avlevering.

Siste punkt var en diskusjon om potensielle trykkerier, det ble nevnt at lokale trykkerier ofte kunne være rimeligere for trykking i små opplag. LOS Digital i Larvik ble nevnt, samt Østfold Trykkeri i Askim. Interface Media har erfaring med trykking av slektsbøker.

Slektsbok-gruppen

Liv Berger fortsatte ved å fortelle om slektsbokgruppen i Slekt og Data Østfold, der medlemmer kan komme sammen og utveksle sine erfaringer med dette arbeidet.

Hun fortalte om et prosjekt som elever på Malakoff skole i Moss holder på med, der de ser på eldre bebyggelse i Moss, finner ut hvem som bodde der, lager film og dramatiserer slik at de lærer om personene som er gått forut.

Liv mente at det er fordeler og ulemper med alt, datafiler må stadig oppdateres for å vare, mens en papirbok vil vare lenge. Så det er absolutt å anbefale å lage slektsbok til sine etterkommere, selv i disse digitale tider!

Henning Pytterud avsluttet med at det går an å ha slektsopplysninger på ens hjemmeside, men at dette er et løpende prosjekt som stadig må oppdateres. Mens en bok vil vare. Han viste eksempler på forskjellige typer innbinding: spiral-innbinding, limfresing som kan brukes på bøker med mykt omslag, og flere. Liv Berger viste frem en slektsbok hun hadde laget til en besøkende amerikansk familie ved å levere arkene hos Lyreco, en forretning som selger kontorrekvisita, der man raskt kan få innbundet dem i stiv perm til en rimelig pris.

Til slutt ble vi oppfordret til å komme oss hjem til PCen og begynne å skrive!

For dere som er interessert i digitale løsninger, kan det nevnes at det er kommet et webinar på Slekt og Datas hjemmeside med tittelen: **Slektsformidling på digitale plattformer**, som omhandler hvordan man kan utvikle og berike slektsbøker med lyd, bilde og video ved bruk av digitale verktøy på ulike plattformer. Foredragsholder er Hans-Olav Oldrup Johnsen fra Slekt og Data Telemark.

Andre webinarer av interesse kan være:

- **Slektsbok med Brit Hauge Langfeldt**, fra Slekt og Data Aust-Agder
- **Fra forberedelser til ferdig slektsbok**, av Borgny Hjelen, også fra Aust-Agder.

Tekst og bilder: Margaret H. Strand

Släktforskar dagarna 2024

Tekst og bilder: Margaret H. Strand

De svenske slektsforskerdagene fant sted helgen 24-25. august på Baltiska Hallen i Malmö. To representanter fra Slekt og Data Østfold var til stede, undertegnede og styremedlem Kai-Samuel Vigardt. Vi hadde gleden av å være sammen med flere fra Slekt og Data Oslo/Akershus: Else E. Granum, Jan Edner og Sigbjørn Elvebakken; historiker Dag T. Hoelseth; samt Johanne Bergkvist fra Oslo Byarkiv og to profesjonelle norske slektsgranskere, Laila Christiansen fra Oslo og Liv Birgit Christensen fra Bærum. I tillegg var et nytt bekjentskap med i gruppen vår, en trivelig tysk slektsforsker ved navn Claudia Stock. Vi traff også noen svenske slektsforskere i Malmö som vi kjente fra før eller hadde hilst på ved andre tilstelninger, og fikk anledning til å stifte en del nye bekjentskaper. Så helgen var både lærerik og sosialt givende.

Tre norske slektsforskere, Else E. Granum, Laila N. Christiansen og Liv B. Christensen, blir ønsket velkommen til Släktforskar dagarna i Baltiska Hallen, Malmö, av stilige vakter i Malmöhusgardets uniformer fra 1500-tallet.

Som mange av dere vet, er de svenske slektsforskerdagene organisert på landsbasis, med lokale lag av Sveriges Släktforskarförbund som vertskap. Dette gir grunnlag for et mye større arrangement, med mange utstillere og foredrag samt salg av bøker, anetavler og diverse materiell (til og med skånsk spettekake). Hovedsponsor var *ArkivDigital*.

Det blir alltid en del ting som er felles med tidligere arrangementer, de store aktørene *FamilySearch*, *ArkivDigital* og *Ancestry.se* var godt

representert. Til vår forbauselse, var *MyHeritage* knapt synlig denne gangen. Sveriges Släktforskarförbund og DIS-Sverige hadde selvfølgelig en

fremtredende plass, samt det svenske Riksarkivet, Kungliga Biblioteket, Riksdagsbiblioteket, Centrala Soldatarkiv, Genealogiska Föreningen, Stockholms Stadsarkiv og Malmö Stadsarkiv. Det svenske politiet stilte også med stand.

Det var noen danske foreninger representert: *Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie* og *Slægthistorisk Forening for Stor-københavn*. Og en av de frivillige som underviste i *FamilySearch* sitt åpne klasserom var dansk. Dette tyder på at det har vært minst like mye inn- og utvandring via Öresund, som over Østfoldgrensen mellom Norge og Sverige.

Forskjellen fra år til år blir hvilke lokale lag og foreninger som er representert, og hvilke foredragsholdere og emner blir presentert. Det var hele 32 foredrag fordelt på de to dagene, hvorav 30 forskjellige emner, og rift om plassene til de mest populære.

Fil. Dr. Marie Bennedahl holdt et foredrag med tittelen: Ensam kvinne till Amerika tur och retur, som var basert på intervjuer til 33 kvinner som hadde oppholdt seg i noen år i USA men vendt tilbake til hjembygda, der de fleste følte seg utenfor og lengtet tilbake til USA.

Släktdata

[Släktdata](#) er en gratis ressurs jeg anbefaler for slektsgranskere med svenske aner. Nettsiden har søkbare databaser med transkriberte kirkebøker fra mange steder i Sverige, men mest fra sør-vest Sverige.

En fødselsinnføring for Henrik Johannesson født i Skee i 1838 ser slik ut:

- **Registerpost**
- **Skee (O) Bohuslän**
- SLD-kod: [148602 F3 140020](#)
- Kön: M
- Födelsedatum: 1838-05-16
- Förnamn: HENRIK
- M förnamn: Johannes
- M efternamn: Månsson
- K förnamn: Berta?
- K efternamn: Simonsd
- K ålder: 24
- Adress: Östra Hee

Enkelte poster der (merket med foto-ikon) er nå lenket opp til bilder av originalinnføringene i *ArkivDigital*, men det forutsetter abonnement på *ArkivDigital* for å se på dem. Med opplysningene fra treff i *Släktdata* kan man enkelt finne originalen i det svenske Riksarkivets gratis database over skannede kirkebøker i *Digitala Forskarsalen*.

Les mer om Släktdata her:

<https://blog.slaktdata.org/om-slaktdata>

Släktoforskarhjälp

Hjelp ble tilbudt av frivillige fra Malmö Släktoforskarforening, som var vertskap for tilstelningen i år.

Föreningen DIS

Både DIS-Sverige og distriktslaget DIS-Syd var representert.

Vi har tidligere omtalt noen av DIS sine mange [gode ressurser](#), bl.a. slektsprogrammet DISGEN, i en presentasjon av Petter Lilleby på medlemsmøtet den 18. nov. 2023, og i Østfoldslekt nr. 1-2024. Lilleby anbefaler medlemskap i DIS for alle med svenske aner, det koster kun SEK 190 i året og inkluderer fire nummer av tidsskriftet *Diskulogen* i året. [DISGEN](#) har en gratis prøveversjon, men å kjøpe lisens til det komplette programmet koster SEK 750,- (i tillegg til medlemskontingenten).

Andre foreninger

[Genealogiska föreningen](#) kan sies å tilsvare Norsk Slektshistorisk Forening, og ble stiftet i 1933. De har lokaler i Sundbyberg utenfor Stockholm, med en stor samling genealogisk litteratur og ressurser. Foreningen utgir to tidsskrifter: [Släkt och Hävd](#) og [Svensk Genealogisk Tidskrift](#).

[Släktingar AB](#) tilbyr diverse genealogiske tjenester, profesjonell slektsforskning, tilgang til deres databaser, kjøp av forseggjorte slektstrær og anetavler av kunstneren Anna Murgia, restaurering av fotografier, mm.

Arkiv Digital

ArkivDigital er uten tvil Sveriges største og beste ressurs for slektsgransking. Det er et kommersielt selskap som krever abonnement, men har man svenske aner så kommer man neppe utenom, selv om man finner mye gratis på det svenske Riksarkivets nettside: «[Digitala Forskar-salen](#)».

Johanne Bergkvist fra Oslo Byarkiv og Kai-Samuel Vigardt fra Slekt og Data Østfold foran ArkivDigitals populære stand.

Det er ikke store forandringer siden sist i *ArkivDigital*s ressurser, annet enn at antall databaser og antall kilder i dem vokser stadig. De forteller at de nå tilbyr over 97 millioner skannede kilder og 260 millioner søkbare navn.

En stor forskjell fra Norge er at de har søkbare databaser over Sveriges befolkning fra 1800 og helt opp til 1990. Det ble ikke tatt opp vanlige folketellinger i Sverige, men myndighetene fikk utfyllende opplysninger om befolkningen fra andre kilder. Databasen «*Befolkningen i Sverige (BIS) 1800-1947*» er basert på opplysninger i *husförhörslängder* og *församlingsböcker*, samt *Rotemansarkivet* fra Stockholm. Disse detaljerte opptegnelser ført av sogneprester og embedsmenn gjør det mulig å følge de fleste innbyggere i perioden fra sted til sted gjennom hele livet, mens

de norske kirkebøker og folketellinger gir oss enten enkeltbegivenheter i en persons liv eller et bilde av hvem som bodde sammen akkurat da en telling ble tatt opp, og det var ikke nasjonale tellinger mellom 1801 og 1865.

Husförhörslängder ble fort fortløpende, og de fleste dekker perioder på 5-10 år. De viser husholdninger, inkludert soldattorper, sognets fattige mm. De har som regel detaljerte opplysninger om fødsel, fødested, når innflyttet og hvorfra, når utflyttet og hvortil, samt deltakelse i nattverd. Yrke/stand er med. Vielses- og dødsdatoer kan også ha blitt ført opp. Barn i en familie eller tilflyttede tjenestefolk ble ført opp fortløpende. Eneste ulempen er at personer som flyttet ut eller døde kan være strøket over, så enkelte sider kan virke litt rotete. Men disse opptegnelser er unike i verdenssammenheng og en gullgrube for slektsgranskere. Jeg hørte en gang noen uttale at Sverige er det letteste landet å slektsforske i, og dette er i stor grad takket være disse protokollene.

«Sveriges Befolkning» databasene fra 1940-1990 er basert på utdrag sendt til Statistiska Centralbyrån, Stockholms sivile folkeregister og *mantalslängder*.

Siden [Sökbara Register](#) har en oversikt over søkbare databaser i *ArkivDigital*.

Skannede kilder, blant dem kirkebøker, finner man gjennom «*Arkivsökning*». Der kan man søke etter et sogn eller en sivil myndighet, type arkivalia og sted. *ArkivDigital* har også noen kirkebøker fra svenske forsamlinger og lutherske kirker i andre land.

Generalmönsterrullorna

Har du en svensk soldat i ditt slektstre, kan du glede deg over at *ArkivDigital* nå har et personregister til generalmönsterrullene for alle infanteri- og kavaleri-regimenter. *Generalmönsterrullorna* i perioden 1680-1880 følger soldater (både

vervede og vernepliktige) fra de ble innrullert til de ble avskjediget.

Det var vanlig i Sverige at menn fikk et soldatnavn, som enten erstattet eller ble brukt i tillegg til deres patronymikon eller tidligere etternavn, og det nye navnet kan ofte finnes i disse rullene. Man kan som regel finne vedkommendes fødselsdato, detaljer om militærtjenesten og om enslig eller gift.

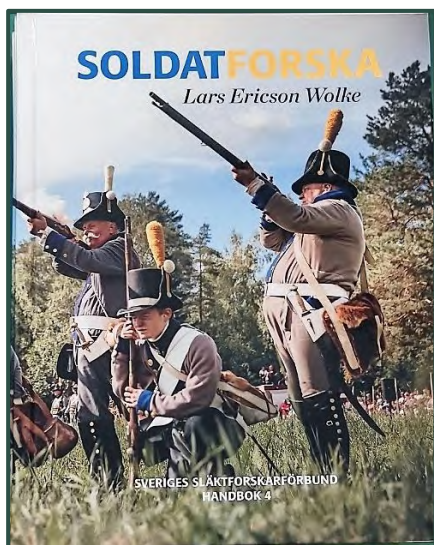
Centrala Soldatregistret

[Soldatregistret](#) er enda en ressurs for å finne svenske soldater. Databasen er ikke komplett, men har den fordelen at den er gratis da den er basert på innsats fra frivillige rundt om i Sverige.

Soldatforska

Blant de mange bøkene til salgs fra Sveriges Släktforskarförbund under messen, var håndboken: «*Soldatforska: Hur jag finner mina militära förfäder*», skrevet av Lars Ericson Wolke, professor i historie ved *Försvvarshögskolan*.

Andre land

Byen Malmö var opprinnelig dansk kjøpstad, og tilhørte Sverige fra 1658. En tredjedel av Malmös nåværende befolkning ble født i andre land. Dette var gjenspeilet i den store bredden blant utstillerne, der flere land var representert.

- [Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie](#), Danmarks eldste forening for slektsforskning.

- [Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn](#)
- [Finlands Släkthistoriska Förening](#)
- [Ålands Emigrantinstitut](#)
Åland er en øygruppe og tilhører i dag Finland, men er svenskspråklig.
- Tyskland var representert med hele 9 foreninger, under paraplyorganisasjonen [DAGV](#) (*Deutsche Arbeitsgemeinschaft Genealogischer Verbände*).
- G-gruppen står for [Gränslös genealogi över Östersjön](#) og omfatter Tyskland, Finland, Estland, Lettland og Polen.
- [Estlandssvenskarnas Kulturförening](#)

Tyske foreninger og nettarkivet Archion.

[Archion](#) er en tysk nettside med tilgang til digitaliserte kirkebøker. Nettsiden finnes i tysk og engelsk utgave, og krever abonnement for å bruke. En måneds tilgang koster €19.90.

Emigrasjon

EMIWEB

[EMIWEB](#) beskriver seg selv som en ideell forening, men man må abonnere for å få tilgang til deres ressurser. De har mange og varierte databaser, med immigranter til Sverige så vel som emigranter, bl.a. «*Emigranter i svenska kyrkböcker*» og «*Passagerarlistor för svenska hamnar*», som inneholder emigranter fra Göteborg og andre svenske havnebyer i tillegg til København og Hamburg.

Ikke få nordmann emigrerte via Göteborg, København og Hamburg.

[Dansk Demografisk Database](#) har gratis databaser over emigranter fra Danmark (København og Vejle). Har man først abonnement på [Ancestry.com](#) vil man finne flere databaser med emigranter fra Sverige der, samt passasjerlister fra Göteborg.

Swedish American Ancestors

[Swedish American Ancestors](#) er en tospråklig nettside (engelsk og svensk), basert i Sverige, med allsidige ressurser for å finne svenske slekter i USA. De selger også flotte veggtavler, ferdig utfylt med dine aners navn og opplysninger.

Swedish American Ancestors

Slektstavler

Følgende selskaper spesialiserte seg på salg av slektstavler, noen man kunne fylle ut selv, og noen man kunne bestille ferdig utfylte. Flott gaveforslag til dine slektninger?

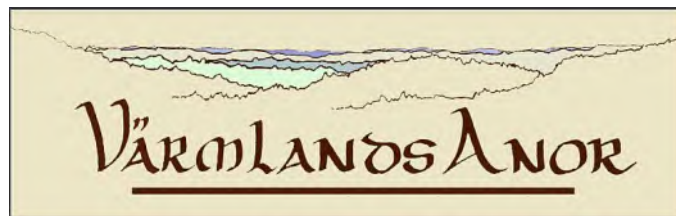
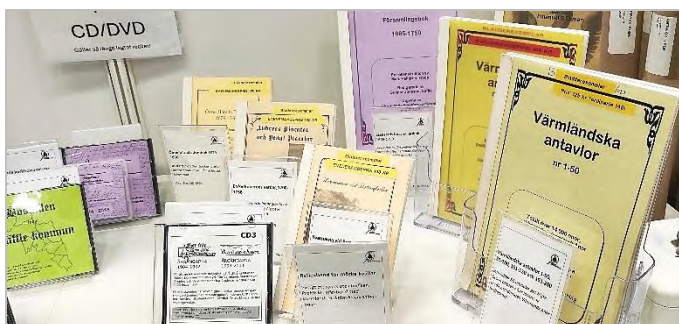
[Passion Généalogie](#)

[HomeDeco Släktrådet](#)

Lokale organisasjoner

Mange slektsforskerforeninger og *hembygdsförbund* var representert, ikke bare fra Skåne, men også fra Gästrikland, Kronoberg, Halland, Gotland, Jönköping, Göteborg, Östgöta (Östergötland), Borås, Västgöta, Värmland og Västerås.

Som jeg ofte gjentar, kan det være lurt å kontakte slike foreninger i områder der du har mange aner, for de tilbyr ofte ressurser og databaser man ikke finner på nettet. Så å si alle foreninger med stand på slektsforskerdagene hadde bøker, databaser i flere formater og diverse annet materiale til salgs.

[Värmlands Släktforskarforening](#) kan være verdt å nevne, for det var en betydelig del innvandring fra Värmland til Østlandet. Foreningen utgir tidskriftet: [Värmlands Anor](#). Blader eldre enn 1 år finnes fritt tilgjengelig på nettsiden og kan lastes ned i PDF-format.

DNA

I tillegg til mange bøker og ressurser for genetisk genealogi, kunne man kjøpe t-skjorter, vesker, krus og diverse gjenstander med DNA-relaterte motiver.

[FamilyTree DNA](#) er blant de store internasjonale selskapene som tilbyr DNA-tester, både autosomale, mtDNA og Y-DNA. Autosomale tester er de billigste og mest populære, og avansert genotypeanalyse avslører etnisitet, og hvilke andre personer i deres databaser som har lignende DNA-segmenter. Disse er sannsynlige slektninger, med felles aner, og nettsidene antyder ofte hva slags slektskap man kan ha med vedkommende, basert på testresultatene. Mitokondrielt DNA gir opplysninger om den direkte morslinjen, men testen kan tas av begge kjønn. Y-DNA tester, som følger farslinjen, kan derimot kun tas av menn.

Slike tester erstatter ikke vanlig slektsforskning, men kan være et nyttig tillegg. Resultatene blir mer nøyaktige ettersom DNA-forskning blir mer avansert, og også etter hvert som databasene hos de forskjellige selskapene øker i omfang.

Man kan ikke laste opp resultater fra alle tester til alle andre DNA-selskaper, men [GEDmatch](#) sammenligner autosomale testresultater fra alle de kjente DNA-selskaper. De har noen gratis funksjoner, og flere hvis man abonnerer. Man får på denne måten tilgang til en mye større database og derfor mulighet til å finne flere matcher av interesse.

[Ancestry](#) har to varianter av autosomale tester, den med TRAITS gir i tillegg opplysninger om personlige egenskaper slik som helse, næringsbehov og utseende.

[MyHeritage](#) tilbyr også autosomale tester, og er selskapet som er mest brukt av nordmenn.

Software

Av slektsforskningsprogrammer representert på slektsforskerdagene var det et nytt bekjentskap for meg, [Genney](#). Det er verdt å legge merke til at dette svenske programmet er tilgjengelig for Mac og Linux, så vel som for Windows. Man kan laste ned en demo-versjon gratis, men lisens for det komplette programmet koster SEK 650,-.

Minoriteter og spesielle grupper

De senere årene har jeg merket en økt interesse for jødiske røtter, i Norden så vel som i andre land. [Judiska Släktforskningsföreningen i Sverige](#) hadde stand med bøker og deres medlemsblad Mishpologen, og opplyste om sine ressurser.

Ett av foredragene, av Thomas Fürth, tok for seg problemene for de som vil begynne å forske på jødiske røtter i Sverige, og det samme gjelder nok også for norske jøder: at man ikke finner dem i kirkebøkene. I Sverige ble de ført i kirkebøkene fra 1910, i egne avsnitt for dissenterne. Men Sverige har som nevnt store ressurser i databasene over hele befolkningen. Fürth anbefalte nettsidene [JewishGen](#) og [JRI-Poland](#) når man kommer lenger bakover.

Når det gjelder DNA-testing, gjør [MyHeritage](#) krav på å tilby de mest nyanserte resultater for jødiske undergrupper i sin etnisitetsberegning. De har også mange databaser fra øst-europeiske land, inkludert graver fra Israel, i samarbeid med [BillionGraves](#).

Ikke få smeder som kom til norske jernverk var av vallonsk opphav, og mange av dem kom hit fra svenske bruk. Vallonerne var opprinnelig fra et fransktalende område som i dag tilhører Belgia, og var kjent for fremstilling av smijern. Har du en masovnmester eller en hammersmed i din slekt, kan hende de var av vallonsk ætt.

Følgende to foreninger var representert i Malmö: [Föreningen för smedsläktsforskning](#) (der man kan kjøpe bl.a. en [database over smedslekter](#) på en USB-minnepinne) og [Sällskapet Vallon-ættlingar](#) (også med en [database](#) over vallonslekter, som i tillegg inneholder mye bakgrunnsinformasjon om yrket).

Sandra Englund, fotograf og pedagog fra Gävle, som selv har reisende aner, holdt et foredrag med tittelen «*Mina romska rötter*». Som ikke uvanlig er, var familiens bakgrunn ukjent for de seneste generasjoner i familien før slektsgransking og en DNA-test avslørte deres etnisitet.

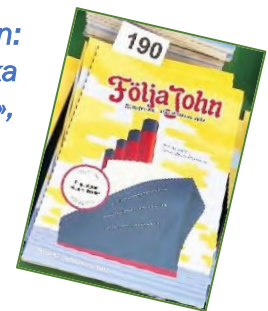
Forfattere/bøker

Sveriges Släktforskarförbund hadde som vanlig stand fra [Rötterbokhandeln](#), med et rikelig utvalg bøker om DNA, om slektsforskning i flere land og mange andre relaterte emner; anetavler; og databaser på CD-rom og USB-minnepinner, til salgs.

Sveriges Släktforskarförbunds bokhandel

Nytt av året er boken:
«Följa John – Släktforska
i utvandarnas spår»,
av Anna-Lena Hultman
og Ted Rosvall.

Blant forfatterne der var de 75-år gamle tvilling-søstrene, Irma Svensson og Iris Bengtsson, som har nylig utgitt sin 2. bok, en historisk roman basert på 14 generasjoners slekthistorie: «De fann kärleken».

Forfatteren Iris Bengtsson i bunad, i samtale med en besøkende.

Per Olof Olsson tilbød flere av sine bøker, bl.a. *Hemma vid Gråberget*, som omhandler «fiskarhustrun Anhilda» fra Gråberget, et fiskersamfunn i Bottenhavet, nordøst for Gävle.

Det var også et separat bokhjørne nær inngangen til messen, med et utvalg av bøker om slektsgransking og lokalhistoriske emner til salgs.

De store internasjonale selskapene

[FamilySearch](#) tilbød som vanlig både hjelp til å finne aner og en undervisningskrok med korte foredrag om deres ressurser. I tillegg til å være en av verdens største genealogiske databasene, er deres ressurser helt gratis.

De demonstrerte apper der man kan ha med slektsopplysninger og slektsbilder på mobiltelefonen: *FamilyTree* app og *Memories*. Begge kan lastes ned gratis fra deres nettside.

Nytt på deres søkeside er «Søk på gravlunder», men disse er knyttet til personer i slektstreet og er ikke som man ville tro en vanlig database over gravstensregistreringer. Men man kan selv føye til navn på personer i *FamilySearch* slektstreet som er gravlagt i de mange gravsteder som er registrert i *BillionGraves*, og lenke opp bilder fra *BillionGraves* til personer i treet.

[Ancestry](#)-standen hadde hovedvekt på salg av DNA-tester og abonnementer til deres rikholdige nettsider. *Ancestry.com* har også en svensk nettside, <https://www.ancestry.se/> med tilgang til svenske og et utvalg av andre nordiske kilder. Dette abonnementet er billigere enn det verdensomspennende *World-Deluxe* abonnementet. Men det siste kan være mer nyttig for nordmenn som jobber med utvandrede til Nord-Amerika.

Geneanet, en relativt ny aktør i Norden

[Geneanet](#) er et internasjonalt selskap som har gode ressurser fra flere europeiske land, spesielt Frankrike. De har de senere årene utvidet sine databaser til å inkludere noen svenske kilder. Man kan også laste opp en GEDCOM-fil til deres slektsdatabase. De har noen gratisfunksjoner, men mest utbytte får man ved å abonnere. Men jeg mener at andre selskaper gir nordmenn mer for pengene med mindre man har mye slekt i Frankrike, Belgia eller andre europeiske land.

Foredrag

Forelesningene hadde stor bredde både geografisk og i emnene man kunne lære om: slektsforskning i Estland, Finland, Tyskland, Danmark og Norge; DNA-relaterte emner; diverse historiske temaer; varierte foredrag om slektsgranskning i Sverige, bl.a. bruk av *ArkivDigital*; om å skrive slektshistorie ved hjelp av arkivkildene; om inn- og utvandring; og om byen Malmö og dens historie. Foredragsholderne var eksperter i sine respektive felt og omfattet forfattere, historikere, arkivarer og genealoger.

Konklusjon

Styremedlem Kai-Samuel Vigardt oppsummerte slik: «Det var utrolig interessant å få delta på de svenske *släktforskardagarna*, ikke minst veldig lærerikt og opplysende å få delta på flere av foredragene. Jeg deltok blant annet på foredrag om jødisk slektsforskning og *ArkivDigital*.

Jeg tenker at kunnskapen man får på slike foredrag er veldig nyttig i egen slektsforskning, men også i arbeidet med å veilede og hjelpe medlemmene i Slegt og Data Østfold. Veldig mange svensker innvandret til Østfold, og svenske kilder og det å forstå hvordan søke etter slekt i Sverige er svært relevant for vårt lokallag og våre medlemmer.»

Släktforskardagarna 2025

Neste års arrangement blir i Västerås 23-24 august.

Temaet blir:

«Med forntiden in i framtiden, med spesielt fokus på DNA i slektsforskning.»

Glimt fra augustmøtet

Høstens første medlemsmøte fant sted den 29. august i Bøndernes Hus i Råde. Tre aktuelle emner ble tatt opp av henholdsvis kasserer Kari Markrud Schiøtz; Anne Marie Sandhaug, gravminneleder i Slekt og Data Østfold; og styremedlem Petter Lilleby. Styreleder Henning Pytterud ønsket velkommen og orienterte om høstens planer. Han opplyste at årets slektsforskerdag vil finne sted i samarbeid med Slekt og Data Oslo/Akershus på Riksarkivet den 26. oktober. Se aktivitetskalenderen på side 3 for flere detaljer om høstens program, og side 4 om slektsforskerdagen.

1920-tellingen nå komplett

Kari M. Schiøtz fortalte at 1920-tellingen for Oslo er nå lagt ut i Digitalarkivet i søkbar, transkribert versjon, og at 1920-tellingen er derved omsider fullstendig. Hun forklarte grunnen til at dette arbeidet har tatt så lang tid. Som mange vet, besto tellingen av flere skjemaer. Disse ble opprinnelig levert til Arkiverket i riktig rekkefølge. Materialet ble levert til Statistisk Sentralbyrå, og dannet grunnlaget for 13 bind med statistiske utredninger. Da skjemaene kom tilbake til arkivet i 1926, lå de ikke lenger i samme rekkefølge. Alt ble skannet og lagt ut på hundreårsdagen, 1. desember 2020, men arbeidet med å transkribere tellingen og matche opp huslister, husholdningslister og de tilhørende personsedlene slik at det hele ble søkbart har tatt tid og en stor innsats av frivillige så vel som ansatte ved Arkiverket og Nasjonalbiblioteket.

Kari demonstrerte søk i 1920-tellingen for Oslo ved bruk av «detaljert personsøk», et skjema som lar en tilpasse søkekriteriene etter behov.

Hun brukte eksemplet til to ugifte søstre, Dorthea og Otilie Rostad fra Tune, og viste hva man

kan finne i 1920-tellingen. Husholdningen besto av de to søstrene, som personsedlene viste arbeidet med slipssøm for en grosserer; samt to losjerende, hvorav den ene var deres tjenestepike.

Folketelling i Norge
1 desember 1920.

Skjema 1. Personseddel nr. 1

Kristiania by, Mark Adlers gate, nr. 3, etasje 2

Husliste nr. ✓ Husholdningsliste nr. 6

✓ 1. Fullt navn: Dorthea Rostad.

✓ 2. Mannkjønn! — Kvinnekjønn!

✓ 3. Fødselsdag: 25 September i året 1866.

✓ 4. Fødested: Tune | Opgi herred eller by i Norge eller fødetland utenfor Norge.

Hun viste hvor detaljerte opplysninger man får, ikke bare om personene, men også om bygningen, hvem eide den, de enkelte boenhetene, hvor mye husleie ble betalt og om leien inkluderte elektrisk lys, møbler og oppvarming. Dette gjør man ved å klikke på bostedet i menyen på høyre side av den transkriberte versjonen, og deretter se på den skannede versjonen som inneholder flere sider med huslister og husholdningslister.

Ertnes

Gnr. 98, bnr. 3. Postadr. Svinndal. Tlf. Svinndal 7 a.

Innm. 143 dekar, prod. skog 300 dekar. Leirmold. – Våningshus, bryggerhus og stabbur ca. 100 år gamle, fjøs oppf. 1907, låve og stall av eldre dato. 2 hester, 11 storfe, 4 ungfø, 21 griser, 150 fjærfe, 5 pelsdyr. – Eierne kjøpte garden 1912 av Inger Ertnes's dødsbo.

Eier: Ole Ertnes, f. 1888, sønn av Johan Kjellerød, g. 1911 m. Magda Guneriusdatter. Barn: Johan f. 1912, Olav f. 1914, Robert f. 1916.

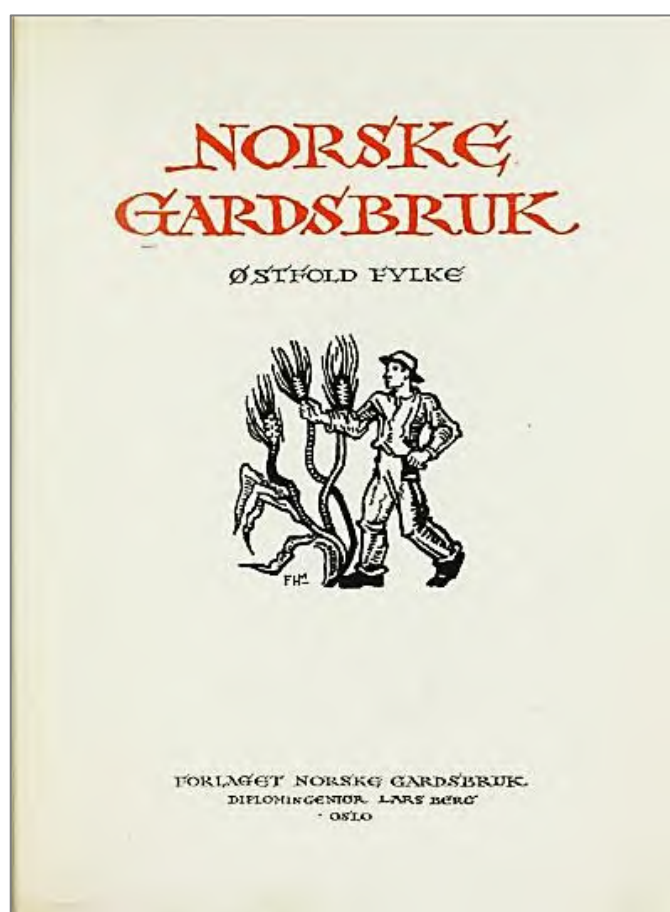
Et eksempel fra «Norske gårdsbruk: Østfold fylke» (nb.no)

Kari demonstrerte hvordan man kan finne ut mer om eiendommen ved å se på kart. Hun brukte nettsiden 1881.no, som har kart, foto og hybridkart, samt historiske kart.

Kart fra 1938 som viser Cort Adels gate der søstrene Rostad bodde. (1881.no)

Henning Pytterud la til at man kan finne eiendomsgrenser og når en eiendom ble tinglyst hos Kartverket på seeiendom.kartverket.no. Det finnes også en serie bind fra midt på 1900-tallet om norske gårdsbruk i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek. Disse inneholder et bilde av gården samt en beskrivelse, inkludert gårds- og bruksnummer. (Se bildet øverst til høyre.)

Fra bokserien Norske Gårdsbruk (nb.no)

Gårdskart kan man finne på NIBIO. Der fulgte en diskusjon om hvordan finne eldre/nyere matrikel-/gårds-/bruksnumre. De gamle gårds- og bruksnumrene kan man finne i pantebøkene (Digitalarkivet).

Og kulturminner kan man finne på Kulturminnesøk.

[Les mer om registrering av gravminner til utvandrede på nettsiden til Slekt og Data:](https://slektogdata.no/nb/gravminner-nordmenn-som-emigrerte)
<https://slektogdata.no/nb/gravminner-nordmenn-som-emigrerte> (Bilde: Slekt og Data)

Gravminner

Vi fikk en grundig innføring i arbeidet med registrering av gravminner, og ble oppdatert om fremgangen i Østfold. Selv om alle kirkegårder i Østfold nå er fotografert, trenges det en ny runde da nye graver kommer til hvert år.

Det var spennende å lære at vi nå kan laste opp bilder av gravsteiner til våre slektninger som utvandret fra Norge og døde i utlandet. Dette prosjektet er inspirert av 200-års jubileet for organisert utvandring fra Norge til Nord-Amerika som feires på begge sider av Atlanteren neste år. Det oppfordres derfor at medlemmer av Slekt og Data registrerer gravene til sine slektninger i Amerika. Det må først legges til en gravplass før man kan registrere en grav. Man kan ikke kopiere bilder fra *FindAGrave* nettsiden, det må være originalbilder av graver man har tatt selv eller mottatt fra slektninger i utlandet, dvs. at man har rettigheter å bruke og offentliggjøre dem.

Fra den avanserte søkemenyen i Gravminner kan man nå velge LAND så vel som fylke (stat), kommune og gravplass, når man leter etter en grav.

Ved eventuelle spørsmål kan man kontakte hovedansvarlige for Gravminner på: [gravreg](mailto:gravreg@of.slektogdata.no)

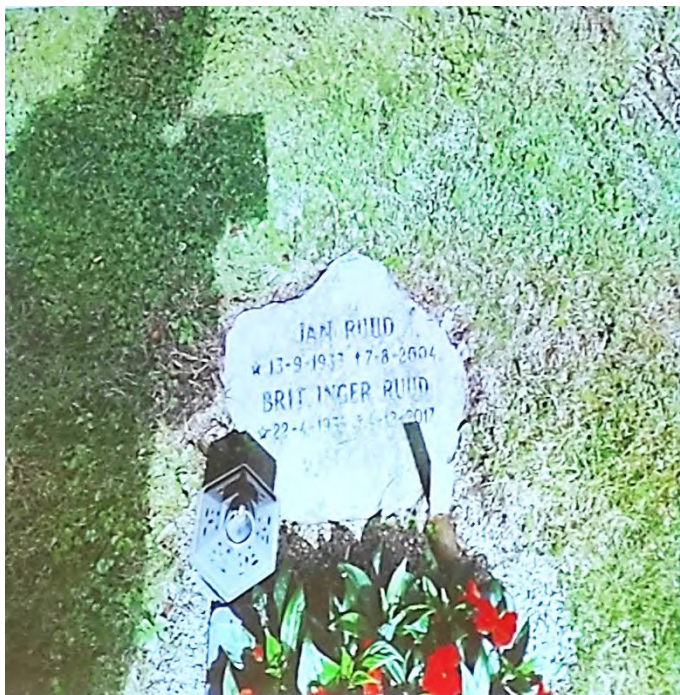
[@slektogdata.no](https://twitter.com/slektogdata) eller gravminneleder i Østfold, Anne M. Sandhaug, på gravreg@of.slektogdata.no

Status per i dag i Østfold er som følger:

- I sommer har man mottatt registre fra de 4 siste gravplassene i Oslo fra Gravferds-etaten. Dette gjelder over 22.000 gravlagte på Vestre Gravlund, Vår Frelsers Gravlund, Nordre Gravlund og Østre Aker.
- Arbeidet med fotografering i Moss er i gang, etter at en frivillig meldte seg.
- Askim er ny-fotografert og lenking startet.
- Spjærøy er ny-fotografert og lenket ferdig.
- Lasting av bilder og lenking foregår for Os kirkegård i Halden.
- Klund og Rødenes i Marker kommune er fotografert og klare til lenking. Øymark fotograferes i disse dager.
- Ny-fotografering av Leie i Fredrikstad pågår.
- Kråkerøy ble fotografert på nytt i vår.
- Det er mottatt nye filer fra Gravferdssetaten i Fredrikstad for 14 gravplasser, og disse er under bearbeidelse.

Noen gode, praktiske råd om fotografering fikk vi også. Gunstige lysforhold og det å unngå skygge eller refleksjon av fotografen i bildet er viktig.

Steiner med blank overflate kan gjenspeile fotografen og det som ligger foran steinen. Med sol bak fotografen kastes skyggen slik at det kommer med i bildet.

Eksempel på et uakseptabelt bilde – skyggen av fotografen vises på bildet. (Bilde A. M. Sandhaug)

Problemet med midlertidige gravminner i form av kors ble tatt opp, målet er jo å få fotografert den permanente gravsteinen når den blir reist. Og askespredning etter kremasjon og anonyme minnelunder skaper også vanskeligheter med å registrere avdøde i Gravminner. Slekt og Data er i dialog med gravmyndighetene om dette.

Hver gravplass har en egen side i Gravminne-databasen. Søk i «Finn gravplass», der du vil finne bilde av kirkegården, kart over beliggenheten og noen opplysninger. Den Norske Kirke har en side kalt «[Kirkesøk](#)» med bilder og opplysninger om kirkebygg rundt i landet.

Gravminneleder i Østfold, Anne Marie Sandhaug, utfordret medlemmer i Østfold til å bli med på dette viktige dugnadsarbeid, enten med fotografering av kirkegårder, eller ved bidra til lenking av tekst og bilder, slik at arbeidet fortsetter å gå fremover.

Anne Marie Sandhaug

Resultatet av innsatsen er en stadig voksende database til glede og nytte for slektsgranskere i inn- og utland.

Les mer om Gravminner her:

<https://www.slektogdata.no/nb/aktuelt?category=Gravminner>

Fuzzy søk

Nest ute var styremedlem Petter Lilleby, som forklarte en spennende funksjon i Digitalarkivet som gjør det lettere å fange opp stovevarianter og noen av feiltranskriberingene i kildene. Han fortalte at det er på grunn av at Digitalarkivet nå har større serverkapasitet og mer fleksibel søkemotor at vi nå kan bruke «Fuzzy søk» der.

Styremedlem Petter Lilleby orienterer om søk i Digitalarkivet

Søketeknikken «nærhetssøk», der man bruker tilde-tegnet ~ etterfulgt av et tall, etter en frase eller et navn i parentes: f.eks. «**Jens Andersrød**»~2, brukes i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek, men det er en vesentlig forskjell. I nettbiblioteket vil man på denne måten finne ord som ligger i nærheten av hverandre; mens i Digitalarkivet bruker man tildetegnet og et tall etter et navn eller stedsnavn for å finne **bokstaver** som ligger i nærheten av hverandre, noe som gjør det mulig å fange opp diverse stavemåter på personnavn og stedsnavn.

Søk på **Marte**~2 vil derfor gi treff på Marte og alle stoveformer med opptil 2 tegns avvik, f.eks. MARTHE, MARTHA, MARITTE og MARIT. Lilleby viste eksempler på tilsvarende søk med gårdsnavnet *Belsby* og etternavnet *Malcolmsen*. Det første fanget opp stavemåter slik som Belsbye, Belby, Belabye og Belsbe; og det andre, der den rette stavemåten fikk kun 17 treff i Østfold, gjorde

tilføyelse av ~2 at man fikk 62 treff, og omfattet Malkolmsen, Malcolmson, Malholmsen og flere varianter.

Lilleby viste også noen andre spesialtegn:

- | (stolpe) = ELLER
- + (plusstegn) = skal være med
- (minustegn) = skal ikke være med
- * (asterisk eller stjernetegn) er et trunkeringstegn, som kan benyttes bak eller foran søkefrasen

For eksempel: Ann* vil finne alle fornavn som begynner med Ann, slik som Anne, Anna, Anni, Annette, Annfinn osv.

Søk etter fornavn lik *ristine vil finne alle navn som slutter på «ristine», f.eks. Christine og Kristine.

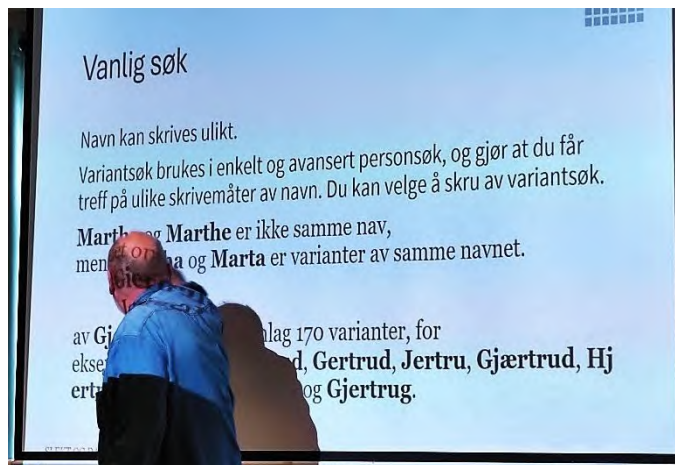
Variantsøk kan brukes både i enkelt og avansert søk i Digitalarkivet. Dette er en innebygd funksjon som fanger opp noen vanlige stavemåter, og kan skrues av ved å hake av i en boks, dersom man ønsker nøyaktig stavemåte.

Skru av variantsøk

Men man må være oppmerksom på at «variantsøk» i Digital-arkivet ikke fanger opp alle lignende navn: Martha og Marthe er ikke regnet som samme navn, mens Martha og Marta er det.

De hyppige transkriberingsfeilene i databasene øker antall «stavemåter» på både personnavn og gårdsnavn, og gjør det ofte vanskeligere å få treff på riktige personer. Derfor er fuzzysøk et fantastisk alternativ, som kan fange opp noen av stavemåtene vi ellers ikke ville få treff på.

Lilleby ga eksemplet Gjertrud, som finnes i omkring 170 varianter i kildene, f.eks: Gjertrud, Gertru, Jertru, Gjærtrud, Hjertru, Gjerterud, Jærtrud og Gjertrug, selv utenom transkriberingsfeil.

Det anbefales derfor å eksperimentere med navn fra DIN slekt, og se om du kan finne noen av personene som har «lurt seg unna» i databasene.

«Detaljert personsøk» er den beste søkesiden å bruke til dette formålet; der kan man også søke på bosted og skreddersy andre kriterier.

Hvis du er logget inn på Slekt og Datas nettside, kan du se på webinarer om mange emner, bl.a. denne om Fuzzysøk i Digitalarkivet.

Bilde: Slekt og Data

Tekst og bilder (der ikke annet er nevnt): Margaret H. Strand

O. A. Thorp og hans nærmeste familie

av Marius Hellerud, Trøgstad, i samarbeid med Henning Pytterud, Askim

Har du hørt om O. A. Thorp? Jeg hadde det ikke. Ikke før en feiltakelse gjorde at det manglet et hefte i en serie jeg hadde bestilt fra «Bokloftet» på Løten. Da dette var og ble borte, fikk jeg som kompensasjon i stedet kjøpe en annen bok til rabattert pris, og valget falt «Det løfterike landet» av Odd Sverre Lovoll, fra 1983. Deretter gikk det en tid før samboeren min bladde i boken og spurte, har du hørt om O. A. Thorp fra Eidsberg? På side 166 i Lovolls bok finnes følgende bildetekst: «Den velstående norsk-amerikaneren O. A. Thorp hadde sin residens i dette huset. Han hadde utvandret fra Eidsberg i Østfold. Fra 1880 drev han en lønnsom import- og eksportforretning i Chicago». Det var det. Verken mer eller mindre. Men dette var mer enn nok til at interessen ble vakt: Hvem var O. A. Thorp?

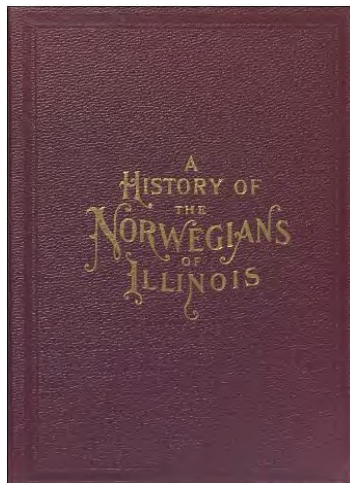
Ole A. Thorp

Ole Anton Thorp

1. Ole Anton (Hansen) Thorp, født 21. september 1856 på Finnestad i Eidsberg, død 25. januar 1905 i Chicago, Cook County, Illinois, USA. Sønn av 2 og 3 (se neste side).

Ole ble døpt 12. oktober 1856. Foreldrene var den gang husmannsfolk. Faddere ved dåpen var «Kone Sidsel Ingebredsdatter Finnestad, Pige Elen Thorine Christensdatter ibidem, Pige Gunnild Olsdatter Lytomt, Gbr. Christen Thorsen Finnestad, og Ungk. Arne Olsen østre Bergsplads».

I Algot E. Strands bok: «A History of the Norwegians of Illinois» fra rundt 1907, kan vi på sidene 223–224 lese følgende (oversatt av Henning Pytterud):

Fra [nb.no](#)

«Ole A. Thorp. Grunnlegger av firmaet O. A. Thorp & Co og var firmaets overhode i tyve år. Han døde 25. januar 1905 på St. Mary's Nazarite Hospital etter en operasjon av en verkebyll. Hr. Thorp var sengeliggende i sykehuset i over en uke, men var på bedringens vei og dødsfallet var en overraskelse for familie og venner. Han og hustruen har to døtre.

Hr. Thorp ble født i Eidsberg i Norge, ikke langt fra Christiania. Han kom til Chicago i 1880 og startet med import og eksport. Han var sterkt knyttet til Chicagos forretningsliv i 25 år, var medlem i flere råd og utvalg og var en kjent medborger. Tidlig i karrieren fikk han ideen om å frakte varer mellom Europa og Chicago direkte. I 1882 greide han å få båten Wergeland til Chicago med en last fisk.

Båten returnerte lastet med diverse varer. Siden det har Xenia og Craig gjort mange turer fra Europa, gjennom St. Lawrence elva og de store sjøene direkte til Chicago.

Fordi han med dette hadde vist at Chicago kunne være havn for Atlanterhavsgående skip, ble Thorp medlem av kommisjonen for dypvannsfart. Kong Oscar II av Sverige-Norge utpekte ham til en av kommisjonærene for Verdensutstillingen i Chicago i 1893. Han fikk også St. Olavs orden i 1899.

I tre år var han medlem av Chicagos undervisningsråd, og som leder for bygnings- og arealplankomiteen var han viktig i mange saker som berørte begge områder. Han var medlem i handelskomiteen og deltok i dennes voldgiftsgruppe i flere år.

Thorp selv interesserte seg i velgjørhetsarbeid og bidro i det stille til mange velgjørhetsoppgaver. Han hadde spesielt omtanke for sine

landsmenn og huset i 59 Columbia Place var kjent for omtrent alle nordmenn i byen.

Som en ung mann var Thorp reisende agent for et handelshus i Christiania og reiste over hele Skandinavia. Han var 24 år da han kom til New York og kom til Chicago mindre enn et år senere.»

Det er også et par avsnitt om enken etter O. A. Thorp i bokverket, på sidene 542–543:

«Mrs. Ida Amelia Thorp, enken etter Ola A. Thorp ble født i Chicago 30. juni 1865 som datter av Andrew og Mathilda (født Peterson) Johnson. Hun fikk sin utdanning i Chicagos skolevesen og ble konfirmert i kirken til Rev. J. Z. Torgersen.

I en alder av tyve år ble hun gift 23. mai 1885 med Ole A. Thorp som på den tiden var en lovende forretningsmann og som senere ble en av de mer prominente borgere i Chicago av norsk avstamning. Ekteskapet ble velsignet med fire døtre: Lovey Mabel Ida 21. november 1886, Lulu Alice Victoria 8. november 1888, Sarah Olive Elizabeth 3. februar 1890 og Pearl Edith Margerit 31. januar 1892. De to yngste er døde.

Mrs. Thorps far er død for lenge siden, men moren, Mrs. Mathilda Johnson, lever i beste velgående sammen med sin datter og er 62 år gammel.

Familien tilhører St. Pauls norsk-lutherske kirke på North Avenue.

Mrs. Thorp bor i sin egen stasbolig på 59 Columbia Place.»

Ole Anton Thorps gravminne i Mount Olive Cemetery, Chicago (Foto: findagrave.com)

Når det gjelder datteren Sarah Olive Elizabeth Thorp, døde hun hjemme i 59 Columbia Place den 5. januar 1905, altså knappe tre uker før faren Ole

A. Thorp. Senere samme høst døde Oles gamle far, Hans Olsen Torp, så det står klart at 1905 må ha vært et svært tøft år for familien Thorp.

Ole A. Thorps foreldre og søsken i Eidsberg

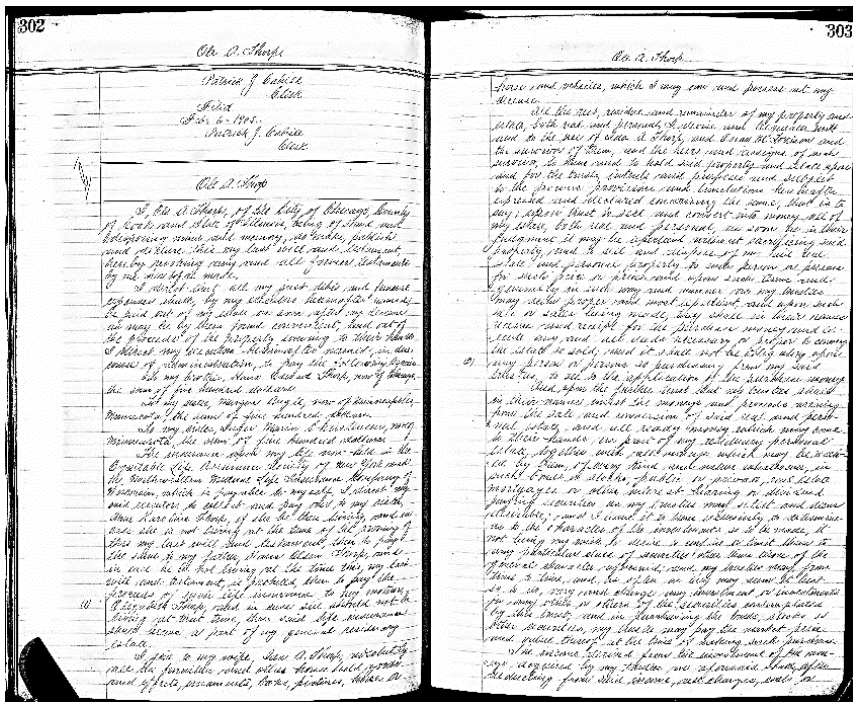
2. **Hans Olsen Torp** født 15. september 1824 på en plass under Vestre Bjørnstad i Eidsberg død 11. september 1905 i Chicago, Cook County, Illinois, USA. Sønn av Maria Albrektsdatter og Ole Hansen. De var husmannsfolk. Ved sønnen Hans' vielse kalles Ole husmann på en plass under Holm. Ellers er det i vielsesnotatet også spesifisert at Hans var født på en plass under Vestre Bjørnstad, men dette kommer ikke frem av dåpsnotatet. Gift den 2. september 1851 i Eidsberg med:

3. **Elisabeth Hansdatter**, født 14. august 1823 på en plass under Vister i Hærland, Eidsberg, død 12. januar 1908 i Chicago, Cook County, Illinois, USA. Datter av Inger Andersdatter og Hans Holmsen. De var husmannsfolk. Ungkar Hans Holmsen Bøen i Aremark og pike Inger Andersdatter Krogstad var blitt viet i Eidsberg den 12. november 1818. Han oppgis i den anledning å være 21 år gammel, mens hun var 22 år. Forlovere for paret var Gulbrand Torper og Christian Holkerud. Ved datteren Elisabeths vielse kalles faren for «Bortreist Hmd.».

Hans var ved vielsen ungkar og bosatt på en plass under Holm i Trømborg. Elisabeth var «Pige». Det er opplyst at ekteparet meldte utflytting fra Eidsberg den 24. april 1876. Forlovere var avgiftsbruker Peter Iversen Aamodt fra Trøgstad og husmann Johan Olsen på en plass under Randem.

Hans var vaksinert i 1832 etter attest av 1. september og hun i 1829 etter attest av 30. september. Hans og Elisabeth var husmannsfolk på mange forskjellige steder. Ved folketellingen 1865 finner vi dem på «Lilleengen» i Trømborg. Her hadde de 2 kyr, 1 får samt en utsæd på 1/8 tønne hvete, 1/8 tønne rug, 1/8 tønne bygg, 1½ tønne havre og 2 tønner poteter. Alle de seks barna som paret så langt hadde fått var den gang hjemmeværende.

Den 24. april 1876 meldte «Hans Olsen Bøltorplads og Hstr. Elisabeth Hansdatter» utflytting fra Eidsberg til Kristiania sammen med barna «Anna Caroline», «Ole Anthon» og Maren.

Ole Anton Thorps testamente, datert 29. august 1900.
Ancestry.com: Illinois, U.S., Wills and Probate Records, 1772-1999

«Elizabeth Torp» oppgis da hun døde å være 84 år gammel og var bosatt i 59 Columbia Street i Chicago.

Helge Frøyset skriver om foreldrene til Hans Olsen Torp i «Bygdebok for Eidsberg og Mysen. Gårdshistorie. Bind II» fra 1986 på side 686 i omtalen av Furulund på Folkenborg. Her hører vi om «Ole Hansen Sø-Mysenplass» og konen «Maria Albretsdtr. Vandoggpl., f. 1793» og deres barn. Som nummer fire i flokken finner vi «Hans Olsen, f. 1824, Lilleengen under Bøltorp/Kristiania». Dette er Hans Olsen Torp, faren til Ole A. Thorp.

Så langt er alt vel. Imidlertid har Frøyset også lagt til et syvende barn blant ungene til Ole og Maria, en «Ole Olsen Torp, til USA». Vi legger merke til at denne Ole, i motsetning til alle andre søsken, ikke står oppført med noe fødselsår. At Frøyset ikke har klart å finne dette, beror rett og slett på at det ikke eksisterer noen Ole i denne søskenflokket, og følgelig heller ingen spor etter ham i skriftlige kilder. Her har den ellers svært rutinerte Helge Frøyset nemlig latt seg lede på ville veier av muntlig gitte opplysninger; blant noen av etterkommerne til Ole og Marias eldste sønn, Andreas Olsen Furulund (1818–1910), fantes ikke bare sterke tradisjoner for at man var i slekt med den kjente Ole A. Thorp og hans familien i Chicago, men også for hvordan dette slektskapet så ut. Svært sterke tradisjoner.

Da jeg selv (tilfeldigvis via mellommann – noe som sikkert ikke var optimalt), rundt 25 år etter at Helge Frøyset skrev sin gårdshistorie, forsøkte å overbevise personen Frøyset hadde fått informasjonen fra om at man etter mange år hadde kommet én generasjon skjevt ut, og at Ole A. Thorp var Andreas Olsen Furulunds nevø og ikke bror, var det på ingen måte interesse for å la dette synke inn.

At Frøyset har valgt å kalle Ole A. Thorp for «Ole Olsen Torp» i gårdshistorien må rett og slett skyldes at Ole jo «måtte» ha dette patronymi-konet for å passe inn i søsken-flokken. Noen skriftlige belegg finnes ikke. Det er på den annen side heller ingen tvil om at det er den riktige Ole A. Thorp som i gårdshistorien for Eidsberg er feilaktig

plassert som barn av sine farforeldre og lillebror av sin egen far under navnet «Ole Olsen Torp», dette ble med all ønskelig tydelighet bekreftet av den norske slektningen som hadde gitt opplysningene.

Hans Olsen Torp og Elisabeth Hansdatter fikk følgende barn:

a. Inger Maria Hansdatter, født 19. oktober 1851 på en plass under Skollingsberg i Hærland, Eidsberg. Døpt 26. oktober 1851. Ved dåpen står foreldrene som «Inderste Hans Olsen Holm Pl. og Hustru Elisabeth Hansdatter Skollingsberg Plads i Herland», så mest sannsynlig hadde vel ikke Hans og Elisabeth fått flyttet sammen ennå på dette tidspunktet. Fadderne var «Maria Hansdatter Skollingsberg Plads, Gunnild Olsdatter Holm Pl., Arne Olsen ibidem, Johan Hansen Skollingsberg Pl., og Andreas Olsen Folkenborg Plads».

Inger Maria ble konfirmert i Hærland kirke den 30. september 1866 med karakteren meget godt. Hun bodde den gang på en plass under Bøltorp i Trømborg. Det er også opplyst at hun meldte utflytting den 20. august 1872. Her får vi vite at «Inger Marie Hansdatter Bøltorppl. Pige» på 21 år emigrerte til Amerika.

b. Anne Karoline (Hansdatter) Thorp, født 26. juli 1854 på en plass under Østre Berg i Eidsberg. Døpt 6. august 1854. Foreldrene var den gang husmenn. Bostedet er rettet

fra «Østre Bergs Plads i Trømborg» til «Østre Bergs Plads i Eidsberg». Fadderne var «Kone Maren Matthisdatter Folkenborg Pl., Pige Helene Olsdatter Berg, Ungk. Johan Olsen ibid., Uhrmager Andreas Olsen Folkenborg Pl., og Ungk. Arne Olsen Bergs Pl.».

Karoline døde 8. august 1943 i Chicago, Cook County, Illinois, USA. Av dødsannonsen i Chicago Daily Tribune får vi vite at «Karoline Thorpe» hadde søsknene «Mrs. Minnie Anglo of Minnea-polis, Edward of Vancouver, B. C., and the late O. A. Thorpe». Ole A. Thorps barn nevnes også, i det vi før høre at Karoline var «fond aunt of Mrs. Lovey Paasche, and Mrs. Lulu Moore».

c. **Ole Anton (Hansen) Thorp**, født 21. september 1856 på Finnestad i Eidsberg. Se nr. 1 ovenfor.

d. **Maren Hansdatter**, født 19. mars 1859 på en plass under Bjørnstad i Eidsberg. Døpt 10. april 1859. Foreldrene var husmannsfolk da Maren ble født. Faddere ved dåpen var «Konen Petrine Tomasdr. Bjørnstad, Pigen Gunild Olsdatter Bergsplads, Manden Hans Peter Larsen Bjørnstad, Md. Andreas Olsen Furulund og Md. Mathis Jensen Øierudplads».

e. **Hans Edvard Hansen**, født 24. mai 1862 på en plass under Bøltorp i Trømborg, Eidsberg. Døpt 6. juli 1862 i Trømborg kirke. Foreldrene var husmannsfolk da han ble født. Faddere ved dåpen var «1. Barnets Moder, 2 Hmd Mathis Jensen Øjerudpl. [rettet fra et annet patronymikon], 3. Ungk. Arne Olsen Bergsplads, Pigerne 4. Gunhild Olsdatter ib. og 5. Anne Andreasdatter Berg». Det er i dåpsnotatet oppført at Hans Edvard meldte utflytting fra Eidsberg den 27. mars 1876. Her får vi vite at «Hans Edvard Hansen Bøltorppl. uconf.» på 14 år meldte utflytting til Kristiania.

f. **Johanne Mathilde Hansdatter**, født 24. oktober 1865 på en plass under Bøhler i Trømborg, Eidsberg, død 6. februar 1869. Døpt 19. november 1865 i Trømborg kirke. Foreldrene var husmannsfolk da Johanne Mathilde kom til verden. Faddere ved dåpen var «Pigerne 1. Caroline Johansdatter Ramstadplads, og 2. Caroline Christensdatter Kløntorp, 3. Hmd Peter

Hansen Bøltorppl., Ungkarlene 4. Christian Gulbrandsen Bøltorp og 5 Gunder Gulbrandsen ib.».

g. **Gunhild Dorthea Hansdatter**, født 12. juli 1868 på en plass under Bøltorp i Trømborg, Eidsberg. Foreldrene var husmannsfolk da Gunhild Dorthea ble født. Døpt 16. august 1868 i Trømborg kirke. Fadderne var «1. Barnets Moder, Pigen 2. Maren Augustinusdatter Bøltorp, og Ungkarlene 3. Halvor Hansen Bøltorpplads, 4. Andreas Olsen Furulund og 5. Christian Andreasen ib.».

Dette herskapshuset, med adresse 2156 West Caton Street ble, ifølge Odd Sverre Lovolls bok: «A Century of Urban Life. The Norwegians in Chicago before 1930» fra 1988, s. 175, bygget av Ole A. Thorp i 1890-årene.

Huset i 2156 West Caton Street i dag. (Fra Google Street View).

I folketellingen 1900 bor familien imidlertid på adressen: 59 Columbia Place, som nevnt i artikkelen. Her er de også i 1910. I 1920-tellingen finner vi derimot enken Ida Thorp nettopp på adressen: 2156 West Caton Street, med datteren Lovey Siquelands familie og den ugifte svigerinnen Karoline Thorp.

FamilySearch slektstre

av Margaret H. Strand

Jeg blir ofte spurt angående funksjoner i *FamilySearch*, og spesielt om bruk av slektstreet. Jeg har tidligere skrevet en liten veiledning på norsk i brosjyreform, som noen av dere har sikkert fått på slektsforskerdagen. Jeg skal i dette nummeret skrive mer utfyllende om bruk av slektstreet, og i neste nummer om søking i *FamilySearch* sine omfattende databaser med kilder.

FamilySearch slektstre har noen fordeler framfor å bruke *MyHeritage* eller lignende abonnementsbaserte slektstrær. For det første er det jo helt gratis, som betyr at man ikke har noe å tape ved å prøve det en stund. For det andre, er funksjonene i slektstreet blitt betydelig forbedret, spesielt funksjonen for å føye sammen eventuelle duplikater, som vi skal gjennomgå senere. Men *FamilySearch*-treet har ikke DNA-funksjoner.

FamilySearch har to hovedfunksjoner:
SLEKTSTRE og **SØK**.

Søk-knappen tar en til *FamilySearch* sine søkbare databaser, skannede kilder mm.

Slektstre-knappen tar en til et verdensomspennende felles slektstre der man kan tilføye opplysninger eller knytte aner opp mot personer som allerede er i databasen.

Men før man går i gang med *FamilySearch*, er det viktig å vite at man kan velge ønsket språk fra menyen øverst til høyre, ved å klikke på klodeikonet. Ellers kommer alt opp automatisk på engelsk. Av og til må man gjenta språkvalget når man bruker andre funksjoner eller bytter side. Men vær oppmerksom på at **Research WIKI** og enkelte sider med veiledninger finnes kun i den engelske versjonen da alt innholdet ennå ikke er oversatt til norsk. Husk at browsere slik som Google Chrome har oversettelsesfunksjoner hvis det skulle trengs.

Man må registrere seg med en konto for å bruke *FamilySearch*, dette er gratis og helt uforpliktende. Du trenger minimalt med personopplysninger, en epost-adresse, et brukernavn og et selvvalgt passord. Klikk på feltet på skjermen: *Create Account (Opprett konto)*. Det er nå også mulig å logge på *FamilySearch* med en Facebook-, Google- eller Apple-konto.

Etter at du har registrert deg, er det viktig å gå inn på kontoinnstillinger, og velge type og antall

meldinger man ønsker å motta pr. epost, eller avslå hvis man ikke ønsker meldinger.

Innstillinger finner man ved å klikke på sitt brukernavn øverst til høyre etter å ha registrert seg.

Under PROFIL og KONTAKT-OPPLYSNINGER kan man velge hvordan man ønsker å bli kontaktet: enten pr. telefon, via e-post, via Facebook eller via WhatsApp. Dersom man ikke ønsker noen av disse alternativene, vil andre brukere likevel kunne sende meldinger via *FamilySearch*. Man vil se at det er kommet melding ved at det er en rød prikk ved siden av meldingsikonet når man logger seg på.

Meldinger fra andre brukere

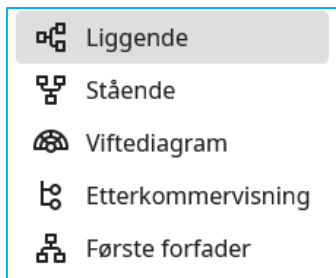
Varsler og tips fra FamilySearch

Da slipper man å bli bombardert med uønsket e-post eller direkte henvendelser. Man kan, om ønskelig, melde seg av fra alle meldinger. Under TILLATELSER kan man aktivere visning av slektskap, slik at andre brukere kan se hvordan de er i slekt med deg, og linjer til felles forfedre.

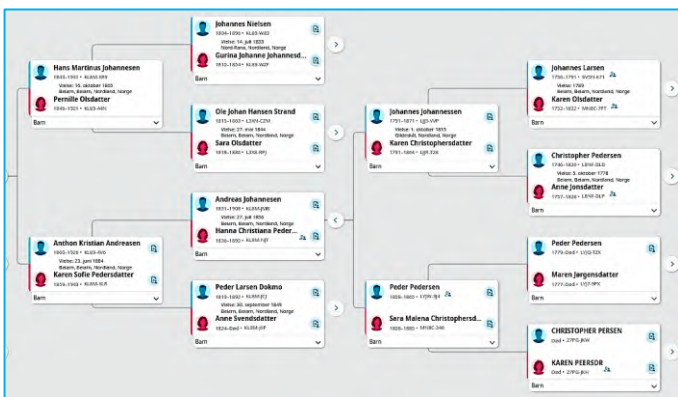
Når man så er fornøyd med oppsettet, kan man gå i gang med å bygge sitt slektstre.

SLEKTSTREET

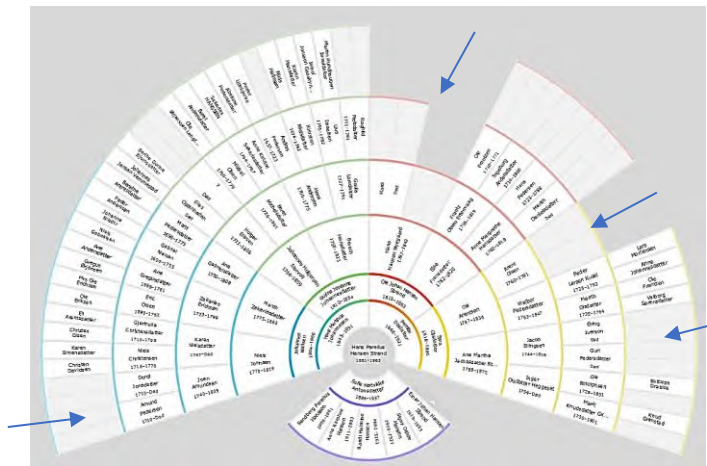
Visning av slekts-treet finnes i flere formater.

«Liggende» viser treet som i skjermbildet under, og man kan bruke piltastene for å navigere videre eller klikke på en person for å åpne siden med vedkommendes personopplysninger:

Et viftediagram viser treet slik, her ser man enkelt hvor man trenger å jobbe videre bakover:

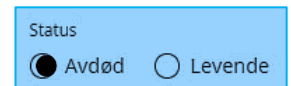
FamilySearch har ikke gjort det mulig å laste opp GEDCOM-filer til slektsstreet, da dette ville bidra til å øke antall duplikater i den felles databasen i for stor grad. Men flere slektsprogrammer, blant dem Legacy, er compatible med FamilySearch og man vil kunne synkronisere og overføre opplysninger om enkeltpersoner til og fra treet.

Man begynner med blanke rubrikker der man legger inn seg selv, sine foreldre, besteforeldre osv. Og snart vil man oppdage at noen av ens aner

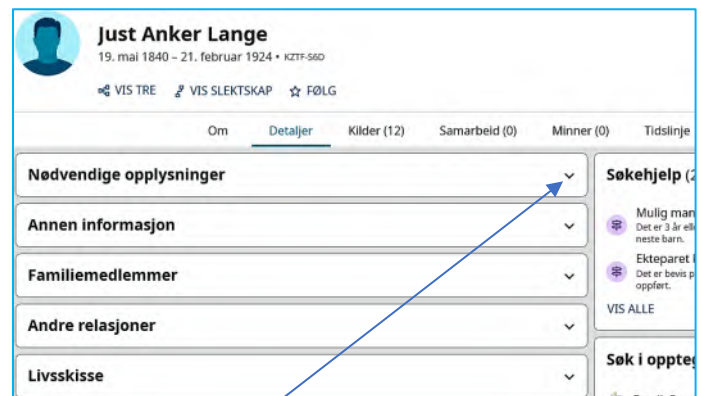
allerede finnes i databasen. Disse kan være lagt inn av andre brukere (potensielle slektninger) eller av FamilySearch frivillige som har indeksert kirkebøker, folketellinger eller andre kilder.

Sammenlign opplysningene nøye før du føyer sammen eventuelle duplikater, for å unngå forveksling med personer med lignende navn og opplysninger. Det er bedre å ha to utgaver av samme person i databasen enn å føye sammen to forskjellige individer! Fremgangsmåten finner du senere i denne artikkelen!

Av personvern hensyn vil **kun du** kunne se levende personer som du har lagt inn i ditt eget tre, men ikke levende personer i andres trær, kun avdøde. På samme måte vil andre ikke kunne få opplysninger om deg opp på skjermen eller om eventuelle levende personer som du har lagt inn, kun avdøde. Så hvis du vet at en person er død, men ennå ikke har dødsdato eller år, hak av for «avdød» der du legger inn vedkommendes navn.

For å legge til et individs opplysninger og føye til vedkommendes foreldre, ektefeller/partnere og barn, må man bruke PERSON-siden.

Hver av disse menyene kan åpnes ved å klikke på piltasten.

De grunnleggende individuelle opplysninger er navn, kjønn, fødsel, dåp, død og begravelse.

Under ANNEN INFORMASJON kan man legge inn alternative navn (flott f.eks. hvis en person flyttet fra gård til gård og var registrert med flere gårdsnavn; for å registrere forskjellige stavemåter i kildene; eller hvis han/hun forandret etternavn). Man kan også legge inn egen-definerte hendelser, f.eks. konfirmasjon eller militærtjeneste; yrke; bosted mm.

Under FAMILIEMEDLEMMER legger man til foreldre og søsken til vedkommende, samt hans/hennes ektefeller og barn. Under ANDRE RELASJONER kan man legge inn slike som faddere, arbeidsgivere mm; og under LIVSSKISSE en kort biografi.

Blyant-ikonet brukes for å redigere opplysninger og slektskapsforhold.

Under EKTESKAP kan man taste inn vielsesdato og sted, evt. legge til andre former for parforhold.

← Parforhold

- Ekteskap
- Annullering
- Samvittighetsekteskap
- Skilsmisse
- Bodde sammen
- Ekteskap

Man kan velge andre typer slektskap av barn til foreldre enn biologisk, f.eks. adoptiv, fosterbarn, under vergemål, stesønn eller stedatter. Man finner denne funksjonen ved å klikke på redigere-ikonet ved siden av barnets navn. Man kan derfor ha både biologiske barn og fosterbarn i samme familiegruppe. Fosterbarn kan kobles både til fosterforeldrene og til deres biologiske foreldre, slik at man kan få med begge slektslinjer, om ønskelig.

«Uekte» barn bør kobles til sine riktige biologiske foreldre, en mann eller kvinne kan få mer enn én partner registrert i treet. Dersom dette barnet også er blitt adoptert av morens senere ektefelle, kan dette også registreres. Ikke alle familier er helt A4!

Dersom faren til et «uekte» barn ikke er kjent, kan man bruke funksjonen som står under en kvinnes navn: FØY TIL BARN MED UKJENT FAR.

KILDER

Når du føyer til opplysninger, er det viktig å være så nøyaktig som mulig og føye til kilder til alle opplysninger. Noen ganger kommer *Family-Search* med forslag til kilder fra sine databaser som man kan knytte til en person eller familie. Disse ser man under SØKEHJELP øverst på menyen i høyre spalte.

+ LEGG TIL KILDE

Legg til ny kilde

Legg til ny minnekilde

Tilknytt fra kildeboks

KILDEBOKS er en funksjon i søkesidene som vi skal omtale i neste nummer, der man kan samle treff fra historiske databaser i en kilde-mappe, for så å knytte dem til personer i sitt slektstre.

Opprett kilde Kildemenyen

Hendelsesdato
Dato

Kildetittel
Tittel
Eksempel: England, Hugh S. Smiths dødsattest – (1832–1912)

En kilde er påkrevd.

Kildetype
 Nettsidens URL Legg til et minne

Nettside (kobling til opptegnelsen)

Henvisning
Hvor opptegnelsen finnes (henvisning)

Notater
Beskriv opptegnelsen (notater)

Begrunnelse for å tilknytte kilde

Viktige etiketter
Velg informasjon eller hendelser i denne kilden
[Navn] [Kjønn] [Fødsel] [Barnedåp] [Død] [Begravelse]

Legg til kilde i Min kildeboks

Her kan man legge inn dato, tittel (f.eks. dåp), lenken til kilden i Digitalarkivet eller andre opplysninger og eventuelle egne notater. «Brukslenke for sidevisning» i Digitalarkivet kan være et godt valg til URL.

Referanser

Permanent bilde-ID
ft20090804650127

Brukslenke for sidevisning
<https://www.digitalarkivet.no/ft20090804650127>

Permanent bildelenke
<https://urn.digitalarkivet.no/URN:NBN:no-a1450-1>

Kildespesifikt søk - ingen listeinndeling
<https://digitalarkivet.no/census/search/1801/581>

Referanse-menyen fra Digitalarkivet med lenker til en skannet kilde.

MINNER

Det er en funksjon MINNER i øverste menyen der man kan laste opp bilder eller dokumenter, lydklipp eller skrive korte historier om en person. Slik kan man lage ikke bare en anetavle, men en rik og interessant slektshistorie til sine etterkommere – et alternativ for de som ikke ønsker å gå i gang med å skrive en slektsbok – her vil opplysningene og bildene bevares for ettertiden! På denne måten vil man også berike det felles treet med de ressurser man har og hjelpe andre som kommer inn på de samme linjene.

«Minner» finner man i øverste menylinje med noen generelle funksjoner.

Men det som er mest nyttig, er at man har tilgang til MINNER direkte fra et individs side i slekstreet. Se skjermbildet øverst på neste side.

Her kan man laste opp fotoer eller dokumenter direkte fra PCen, eller hente dem inn fra galleriet man har opprettet i MINNER. Der kan man organisere bilder i album som man så kan dele med andre familiemedlemmer, lage en lysbildefremvisning, samt sortere bilder i emner.

På Minner-siden finner man mange funksjoner,

Familiemedlemmer

Vis alle familiemedlemmer

VELG FORETRUKKET

Ektefeller og barn

Foreldre og søsken

Foretrukket

- Just Anker Lange (1840-1924 • KZTF-56D)
- Annie Murray Morrison (1847-1901 • KCVX-K1W)

Ekteskap

14 May 1868
Alloa, Clackmannanshire, Scotland

Barn (7)

- Ann Kinnimont Morrison... (1869-1941 • LHRM-XW4)
- Niels Anker Lange (1871-1956 • 9944-PMG)
- Hanna Catherine Lange (1873-1963 • 994L-675)
- Mary Low Lange (1875-Død • LHRM-XKN)
- Margrethe Marie Lange (1877-Død • LHRM-XBX)
- John Morrison Lange (1882-1963 • LHRM-F74)
- Justina Petrea Lange (1885-1950 • LD56-MPT)

+ LEGG TIL BARN

Foreldre og søsken

- Niels Martinus Lange (1813-1901 • LH5Y-SFX)
- Hanna Cathrine Hansdatter TH... (1812-Død • LH5Y-QL6)

Ekteskap

26 March 1838
Glemmen, Østfold, Norway

Barn (9)

- Margrethe Marie Lange (1838-Død • LH5Y-QDF)
- Just Anker Lange (1840-1924 • KZTF-56D)
- Hansine Petrea Lange (1842-1919 • LC91-Z3Q)
- Hans Thane Nilsen Lange (1844-1875 • LH5Y-WC9)
- Ulrikka Lange (1846-1849 • L67B-D5M)
- Carl Marthinus Nielsen La... (1849-1849 • LDY9-SF1)
- Carl Rikard Martinus Lange (1850-1854 • GMKV-6T3)
- Kamillo Marentius Severin... (1853-Død • LH5Y-W21)
- Nielssine Cathrine Lange (1856-Død • K4KK-4N4)

+ LEGG TIL BARN

+ LEGG TIL FORELDER

Her ser vi et eksempel på siden som viser «familiemedlemmer»: Just Anker Lange, styrmann og senere sjøkaptein fra Glemmen, som slo seg ned i Skottland der han bl.a. arbeidet som havnesjef. Vi ser begge ekteskap, barna fra første ekteskap, hans foreldre og søsken. Man kan merke hvilket ekteskap man ønsker skal være «foretrukket» (hvis det er flere enn ett), vanligvis den som viser ens egen rette slektslinje, så det vil vises i anetavlevisning.

blant andre MINNEGALLERIET der man kan lagre familiebilder, dokumenter og lydopptak.

Der kan man også skrive historier om personer.

Husk personvern hensyn, at man viser diskresjon angående hva man publiserer offentlig om andre, selv om de er avdøde. Formålet er å fremme kjærlighet til og forståelse for våre aner. Vanskelige fakta, slik som medlemskap i NS under krigen, kan omtales på en saklig måte uten å være dømmende.

Edvard Jæger Edvardsen

30. mars 1890 – 15. februar 1960 • KJP1-42H

VIS TRE VIS SLEKTSKAP FØLG

Om

Detaljer

Kilder (7)

Samarbeid (0)

Minner (2)

Tidslinje

Her ser vi at det er lagt inn 7 kilder og 2 minner om Edvard, i dette tilfelle et bilde av ham og et bilde av hans gravstøtte. Disse kan vi se ved å klikke på lenkene.

Stedsnavn i slektstreet

Jeg er flere ganger blitt spurt om hvordan man legger inn stedsnavn i *FamilySearch* sitt tre. *FamilySearch* vil gjerne standardisere stedsnavn, og ikke alle standardiserte forslag som kommer opp når vi taster inn et sted vil være slik vi ønsker å ha det. Men det er fullt mulig å få med gårdsnavnet, f.eks. der en person er født. Dette kan være nyttig for å skille ham/henne fra andre med samme navn.

Fødselsdato

4 June 1827

Standard datoformat

4. juni 1827

✓ Standardisert datoformat [Hva er dette?](#)

Fødested

Jahlie, Skjeberg, Østfold, Norway

Standard stedsnavn

Skjeberg, Østfold, Norge

Rasmus Jensen Klipper ble født i Skjeberg i 1827, på gården Jahlie. Her har jeg lagt inn gårdsnavnet i feltet for fødested, da kommer det opp i rødt under og man klikker på det for å overstyre programmets forslag og akseptere den skrivemåten man ønsker. Det standardiserte navnet «Skjeberg, Østfold, Norge» kommer da opp under.

Det går også an å sette gårdsnavnet i feltet merket *Suffiks*, dvs. tilleggsnavn. Som voksen bodde Jens på Klipper i Rakkestad og ble derfor kalt Jens Rasmussen Klipper.

Tittel	Fornavn	Etternavn	Suffiks
	Rasmus	Jensen	Klipper

Hvis det er en kvinne, bruker du pikenavnet.

I eksemplet under ønsket jeg å spesifisere hvor vedkommende var gravlagt, jeg tastet inn *Nordre Gravlund, Skien, Telemark, Norway*, som da vistes i rødt. Ved å klikke på det som var i rødt, ble mitt valg lagret, selv om de standardiserte navnene kom opp som forslag. Da vises den slik under *Nødvendige opplysninger*:

Burial

0 People Following • 1 Past Contributor

Date of Burial

25 July 1956

✓ Standardized Date [What's this?](#)

Place of Burial

Nordre Gravlund, Skien, Telemark, Norway

Nordre Gravlund, Skien, Telemark, Norway

Skien, Telemark, Norway
City, 1919 - Present

Begravelse • 0 kilder

25 July 1956

Nordre Gravlund, Skien, Telemark, Norway

Alle har verdifulle familiefotografier som kan deles.

Likevel er det fort gjort at nye og gamle familiefotografier og -historier blir gjermt bort og glemt. Bevar dem nå slik at de kan være til glede for kommende generasjoner.

DEL MINNENE DINE

Hva er nytt på FamilySearch Minner?

Minner-siden er jeg spesielt glad i av den gode grunn at et bilde av min sønn Martin og hans yngste datter Mathilde, som bor i Skjetten, blir for tiden brukt som overskrift/illustrasjon på nettsiden – et fint minne for meg!

Flere menyer

Litt mer om menyene på høyre siden av personsiden: **Søkehjelp**; **Søk i opptegnelser**; **Notater**; **Siste endringer**; og **Verktøy**.

Tips om mulige kilder som kan knyttes til et individ eller familie kommer som nevnt i rubrikken SØKEHJELP. Man kan også få forslag tilsendt som email, hvis man har haket av for denne funksjonen under innstillinger, se over.

Man kan legge til notater om en person, eller se på notater andre har tilføyd.

Når man er i treet, finnes det en meny på høyre siden der man kan søke i *FamilySearch* sine egne databaser med historiske opptegnelser etter vedkommende, eller i deres partnersider: *Ancestry*, *FindMyPast*, *MyHeritage*, *Geneanet*, *Filae*, samt *Google*.

Søkehjelp er en meget nyttig funksjon som kan spare mye tid, og gjøre at man kan knytte opp kilder til en person. På neste side ser vi at *FamilySearch* har flere forlag til kilder for Rasmus Jensen Klipper, og at ingen kilder er blitt lenket opp til ham ennå.

Notater

+ LEGG TIL NOTAT

VIS ALLE

Søk i opptegnelser

- FamilySearch
- Ancestry
- Findmypast
- MyHeritage
- Geneanet
- Filae
- Google

Under ser vi de to øverste forslagene, som er dåpen til Rasmus og fødselen/dåpen til hans sønn, Johan Martin. Ved å klikke på **GJENNOMGÅ OG TILKNYTT** kan man sammenligne opplysningene side ved side med personen man har i slektstreet, og avgjøre om det dreier seg om samme person/familie. Man kan da knytte kilden til vedkommende, eller avise treffet hvis det ikke er samme person.

Søkehjelp (9)

- Rasmus
Norge Dåp, 1634-1927
- Rasmus Jensen Klipper
Norway Church Books, 1815-1930
- Rasmus Jensen
Norway Church Books, 1815-1930
- Ingen kilder tilknyttet
Denne personen har ingen kilder knyttet til sine opplysninger.

[VIS ALLE](#)

Opptegnelsestips (8)

 Rasmus Norge Dåp, 1634-1927	Barnedåp: 24 juni 1827 Skjeberg, Østfold, Norge Fødsel: 4 juni 1827	Far: Jans Rasmusen Mor: Anna Elisabeth Johannesdatter	GJENNOMGÅ OG TILKNYTT AVIS TREFF
 Rasmus Jensen Klipper Norway Church Books, 1815-1930		Barn: Johan Martin Ektefelle: Christine Ellefsd Kaaens	GJENNOMGÅ OG TILKNYTT AVIS TREFF

Fra den generelle *FamilySearch* siden, før man klikker seg inn på treet eller søkesiden, får man ofte opp en meny: **Opptegnelsestips**, med forslag til kilder som er relevante for ens slektstre. Her har *FamilySearch* hele 121 forslag til kilder til personer i dette slektstreet. Disse kan man gjennomgå på samme måte som tipsene i treet og knytte opp til personer der opplysningene stemmer overens.

Disse funksjonene, samt det at mange av våre aner vil finnes i *FamilySearch* slektstre-databasen fra før av, gjør at man kan bygge treet sitt raskt og effektivt.

Duplikater

Funksjonen for å føye sammen duplikater fortjener mer forklaring. Duplikater finner man under Verktøy-menyen på høyre side av en persons side,

Opptegnelsestips

- Historiske opptegnelser
Anne Catrine Thomasd...
Død • 27HT-7YG
- Historiske opptegnelser
Knud Nicolaisen
1814-1876 • 27R6-SK8
- Historiske opptegnelser
Ingeborg Olsdatter
1783-1866 • 97WB-FSZ

[VIS ALLE \(121\)](#)

 Jens Henrik Aanensen 1860-Død • M635-W3K	
 Jens Aanonsen 1862-Død • LZK1-JQV	
 Hanna Aanensen 1865-Død • M631-D9S	
 Berthe Johanne Aanensen 1869-Død • M63Y-18P	

Verktøy

- Mine innstillinger for oppsett
- Kilder (2)
- Hva er nytt?
- **Mulige duplikater (2)**
- Finn lignende personer
- Flett utfra ID

Her ser vi at *FamilySearch* har to forslag til duplikater for Jens Aanonsen. Jeg bruker ordet forslag med hensikt, for selv om det som oftest dreier seg om samme person, er dette ikke alltid

tilfelle (AI er ikke ufeilbar), og som nevnt tidligere, bør man sammenligne opplysningene nøye før man avgjør om det faktisk er samme person, og føyer sammen optegnelsene til ett.

! Mulige duplikater	 Jens Aanonsen Død • LQB7-XFW	GJENNOMGÅ FLETING IKKE TREFF
! Mulige duplikater	 Jens Aanonsen Død • 27GB-5W7	GJENNOMGÅ FLETING IKKE TREFF

Ved å klikke på *Mulige duplikater* får jeg opp følgende forslag, samt flere optegnelsestips. Jeg klikker så på *Gjennomgå fletting*-knappen og kan da sammenligne opplysningene om personene side ved side, og kan gjennomføre sammenfletting hvis jeg er overbevist at det dreier seg om samme person/familie. Personen i høyre kolonne blir da værende i slektstreet. Man kan hente over eventuelle manglende opplysninger fra personen på venstre side, eller bytte om plasseringen hvis det viser seg at personen i venstre kolonne har mange flere opplysninger. Ved å gjennomgå duplikatene, får jeg én versjon av Jens med alle relevante opplysninger, i stedet for 3 forskjellige.

Siste endringer

Det er nyttig å se etter hvem har foretatt forandringer i en persons opplysninger. Ofte kan det være slektninger som jobber med felles aner. Ved å klikke på denne menyen får man oversikt over alle nylige endringer og kan klikke på innsenderens navn for å sende dem en melding. Noen ganger vil deres email-adresse være opp-

gitt, hvis ikke kan man sende en melding gjennom *FamilySearch*.

Siste endringer

- 3. juli 2023
 Relasjon er lagt til
 Ved VIHDahlgren
- 3. juli 2023
 Relasjon er lagt til
 Ved VIHDahlgren
- 3. juli 2023
 Slektskap slettet
 Ved VIHDahlgren

[VIS ALLE](#)

Det er mange flere funksjoner i *FamilySearch* treet enn de jeg har nevnt her, men disse er de viktigste. Og det kommer stadig forbedringer og nye funksjoner på nettsiden.

Frontkjempere fra Rygge

Tirsdag 17. september var det et åpent medlemsmøte med tema «De vanskelige slektshistoriene» på Lageret Pub i Rygge. Ole Gjølberg holdt et foredrag om «Thoralf og de andre frontkjempere fra Rygge». Vi fikk høre historiene til to ryggemenn, hans far Thoralf Gjølberg, og Karl Strandin. Det som gjorde presentasjonen levende var at Gjølberg hadde tatt med utdrag av dagbøkene faren førte under krigen, med førstehånds beretning om det han opplevde.

Ole Gjølberg fortalte at det etter krigen ble tatt ut tiltale for landssvik mot nesten 93 tusen nordmenn, dvs. ca. 4% av befolkningen over 18 år. Omtrent halvparten ble dømt. Dette berørte derfor mange familier, og historiene deres er ofte blitt fortiet eller utelatt i slektshistoriene.

Blant de dømte var frontkjemperne, unge menn som meldte seg til krigstjeneste hos tyskerne. Nesten 4000 av disse ble sendt til fronten, hvorav ti fra Rygge.

Thoralf Gjølberg (1917-1982)

Thoralf, fra Gatu i Rygge, hadde opprinnelig tenkt seg en karriere i det norske forsvaret, men eksamen på befalsskolen for hærens artilleri i mai 1940 ble avlyst, og kullet ble sendt hjem. Det ble bestemt av norske myndigheter å ikke etablere en militær motstandsfront og forsvaret ble oppløst. Kongen og regjeringen dro i eksil.

Slide fra Gjølbergs presentasjon

Da kom et opprop om å etablere en norsk militær enhet i regi av tyskerne. 300 unge nordmenn ble plukket ut til å få opplæring i Graz i Østerrike i «Regiment Nordland», blant dem Thoralf Gjølberg.

Henning Pytterud (til v.) ønsket velkommen. Foredragsholder Ole Gjølberg til høyre.

Men enheten med det norske navnet hadde lite med Norge å gjøre, alt foregikk på tysk manér og med streng tysk disiplin, og de norske soldatene ble etter hvert spredt blant mange forskjellige enheter. Gjølberg takket nei til tysk statsborgerskap på tross av press fra overordnede. En av de norske begikk selvmord i 1941. Han hadde angret bittert sin avgjørelse om å bli med, da han innså hvordan de tyske elitetroppene virkelig var.

Gjølberg kom med i et artilleriregiment, og ble en del av den store tyske offensiven *Operation Barbarossa*. De marsjerte gjennom Polen til Lviv i Ukraina og videre mot Kiev. Fremgangen var vanskelig da regnvær hadde forvandlet det fruktbare jordsmonnet til ufremkommelig gjørme. De passerte døde dyr og mennesker, og mye ødelagt krigsmateriell på veien østover. Fra Dnjepr var det østover til Russland. Det var sommer (1941) og de måtte spise kinin mot malaria. Blant mye elendighet sto følgende innslag i Thoralfs dagbok: «Jeg skjøt en gild gås som jeg fikk stekt hos en russisk kone som snakket glimrende engelsk!» Han hadde forhåpninger om at krigen mot Russland snart ville være over og at han vil være hjemme i Norge til jul.

«Jeg er drita lei av Russland og tyskerne.» «Herregud hvor lei jeg er av de selvgode tyskerne. Når min avtaleperiode er over 1. februar skal jeg vekk herfra, det er brennsikkert.» Men slik ble det ikke. Russerne gjorde kraftig motstand og Thoralfs regiment måtte trekke seg tilbake et stykke. Vinteren og kulden kom, og de fleste hadde kun sommer-uniformer, med mindre de klarte å ta jakker og vinterstøvler fra omkomne russere.

I januar 1942 fikk Thoralf et skudd i brystet og havnet på et lasarett der det var andre nordmenn. Han søkte om dimittering. Han kom til en kaserne i München, ble dimittert høsten 1942 og kom hjem til Norge. Der var mye annerledes, en motstandsfront var blitt etablert, men Thoralf likte ikke det han så i det tyske regimet i Norge. Han vervet seg på nytt, med tanke på å kjempe mot russerne i Finland, dit han kom etter et treningsopphold i Sennheim i Tyskland.

Karl Strandin (1916-1995)

I Sennheim traff han Karl Strandin, opprinnelig fra Holm i Torsnes, men før krigen gårdsgutt på Bjølsund i Rygge, som hadde vervet seg høsten 1942. Men de skilte lag, Karl ble med i «*Panzer-grenaderegiment Norge*» som ble satt inn nær Leningrad, mens Thoralf dro til Karelen i Finland, der han var troppssjef i skijegerbataljonen.

Karls kompani ble nesten utslettet i januar 1944. Hans foreldre i Norge fikk brev om at SS-*Obergrenadier* Karl Strandin var savnet, antatt omkommet. Men han var blitt tatt til fange av russerne, og sendt til en arbeidsleir.

Karl overlevde krigen og kom hjem til Norge like før jul 1945. Han ble dømt til 4 år i fangeleir, med fradrag av den tiden han hadde sittet i varetekt, men ble benådet etter 2 år. Han giftet seg i 1953, og begynte å jobbe i Veidekke i Rygge, der han var i mange år.

Etter krigen

Thoralf kom hjem fra Finland i 1944, og nektet å være med i kampgruppene som ble organisert i krigens siste periode av politiminister Jonas Lie i Quislings regjering, da han og andre frontkjemper ikke ville slåss mot egne landsmenn.

Etter krigen ble Thoralf Gjølberg dømt til 6 års tvangsarbeid, men slapp å sone hele perioden. Han giftet seg våren 1949, drev familiens gård i Rygge og var aktivt engasjert i lokalsamfunnet og idretten.

Både Thoralf og Karl klarte seg bra og stiftet familie, mens mange andre frontkjemper led av psykiske problemer så vel som fysiske krigsskader, og ikke få av dem tydde til alkohol.

2. POLITIKOMPANI – UTDANNING I SENNHEIM

Tre frivillige i Sennheim. I midten: veteranen fra SS-Division «Wiking», SS-Unterscharführer **Thoralf Gjølberg**.

*Fra boken: Norske frivillige i Waffen SS (nb.no)
Thoralf Gjølberg i midten.*

Konklusjon

Ole Gjølberg konkluderte med at det ligger mange fortrenkte historier rundt om i familiene til de som ble frontkjemper. Han mente at mange av disse unge mennene ville ha gjort andre valg hvis de hadde vært klar over hva de innlot seg på. Og deres historie er viktig å få frem, ikke minst for at andre i fremtiden ikke skal ta lignende valg.

Til slutt ble det en spørsmålsrunde og vi fikk høre hvordan man kan gå frem for å få tilsyn i landssvikarkivet, som ble åpnet for publikum i 2015 og befinner seg på Riksarkivet i Oslo. Hvis man kontakter arkivet på forhånd, vil de legge den aktuelle mappen klar til man kommer dit. Oversikt over det som finnes finner man i Arkivportalen. Det finnes også mye materiale i tyske arkiver, fortalte Gjølberg.

Lesestoff

Den som er interessert i frontkjempernes historie kan finne flere opplysninger i bøker i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek. Egil Ulateigs bok: *Veien mot undergangen: historien om de norske frontkjemperne* forteller mer om Karl Strandins historie i kapitlet: Den fortapte flokk. *Regiment Norge: historien om en frontkjemperenhet*, av Harry A. Ellingsen, forteller regimentets historie. Andre verk er *Norske frivillige i Waffen-SS* og *Hitlers norske skijegere*, begge av Geir Brenden; og *Fars krig*, av Bjørn Westlie. Det finnes mange flere enn jeg har nevnt her.

Referat og bilder: Margaret H. Strand

Hva kan vi bruke skyen til?

For mange er «skyen» et ganske fremmed og ullent begrep. Det mangler ikke på tilbud om skylagring, og løsningene er forskjellige og kan være flinke til å lure seg inn i utstyret ditt uten at du egentlig vet at du har invitert dem inn.

Felles for alle skyløsninger er at data blir lagret på andre siden av nettverksforbindelsen din. At dette i det hele tatt lar seg gjøre, skyldes at de fleste har god hastighet. Til og med dataforbindelsen til mobiltelefonen din har hastighet som tillater dette. Argumentet for skylagring er at du har tilgang til dataene dine uansett hvor du er og uansett om du bruker datamaskin, nettbrett eller mobiltelefon.

Synkronisering

Dette er et sentralt begrep, men kan være meget forvirrende. Når det er snakk om å ha dataene dine flere steder, må det være ett sted som er «fasiten». Hvis det er to dataområder som skal synkroniseres og vi ikke har noen definert «fasit» er resultatet tilfeldig og uberegnelig.

Hvis du har kopi av bildene dine i en skyløsning, vil trolig galleriet på mobiltelefonen være «fasit». Det betyr at hvis du sletter et bilde på mobilen, vil det forsvinne også i skyen (og på nettbrettet hvis du har tilgang til skyen derfra). Hvis du sletter et bilde på nettbrettet, kan det dukke opp igjen fordi det finnes på telefonen.

At det er viktig med en «fasit» (eller original) gjelder imidlertid ikke alltid. Hvis du har bilder i skyen med tilgang fra nettbrett og mobil, kan det være at hvis du sletter et bilde ett sted, blir det slettet i skyen (og på alle enheter med tilgang). Du kan derfor bli lurt til å tro at det er greit å slette bilder på mobilen siden du har dem på nettbrettet. Det motsatte gjelder også. Hvis du sletter et bilde på nettbrettet, vil det bli slettet i skyen. Det som gjør at kravet om en definert «fasit» er at total-løsningen behandler slettingen og tar det som at det skal slettes overalt.

Knyttet til operatør

De fleste av mobiloperatørene tilbyr skylagring og markedsfører det som en sikkerhet for innholdet på telefonen. Hvor mye data du kan lagre der varierer fra operatør til operatør, men du behøver ikke være så veldig ivrig fotograf for at det blir for lite.

Driver du med video inntreffer grensen enda fortere. Likevel er kostnaden for utvidet lagringsplass ganske rimelig.

Hvis du sier opp avtalen og bytter teleoperatør, må du også bytte skyløsning. Det kan bli en betydelig jobb hvis datamengden er stor. Skyløsninger fra teleoperatørene er i hovedsak en sikring av innholdet på mobilen. Spesielt er det nyttig å sikre bildene du har der for det er dessverre slik at mange ikke ofrer sikkerhet for bildene en tanke.

Skylagring

Dropbox er en av flere skyløsninger som er beregnet på PC (og Mac) brukere som trenger å ha data tilgjengelig fra flere steder, eller at flere skal dele på data. Her må du selv kopiere data til og fra skyen slik at du ikke risikerer utilsiktet sletting.

Det mangler ikke på alternativer til skylagring. Mobiloperatørene vil sikre innholdet på mobilen.

Microsoft med sin *OneDrive* frister PC-brukere til å lagre data der.

Leverandører av Internett har sine alternativer. Noen koster mer enn andre og grensene for hvor mye du kan lagre gratis er helt forskjellige.

Tech Radar har nylig gjort en test og kåret de beste skyløsningene. Av 11 løsninger kjente jeg til bare *OneDrive* og *Google Disk*. Bruk gjerne en skyløsning, men planlegg hvordan du kan avslutte bruken.

Slektsgranskertips

av Margaret H. Strand

1920-tellingen Oslo

Endelig en nyhet mange har ventet på: siste brikken er på plass for 1920-tellingen, Kristiania kommune er nå lansert på Digitalarkivet, og derved er denne folketellingen omsider komplett for hele landet. Mange unge østfoldinger dro til hovedstaden for å arbeide. Så kan hende du finner noen manglende brikker i din slekthistorie her!

Legacy nå gratis!

Slektsprogrammet **Legacy Family Tree** er nå kommet i en ny versjon, Version 10.

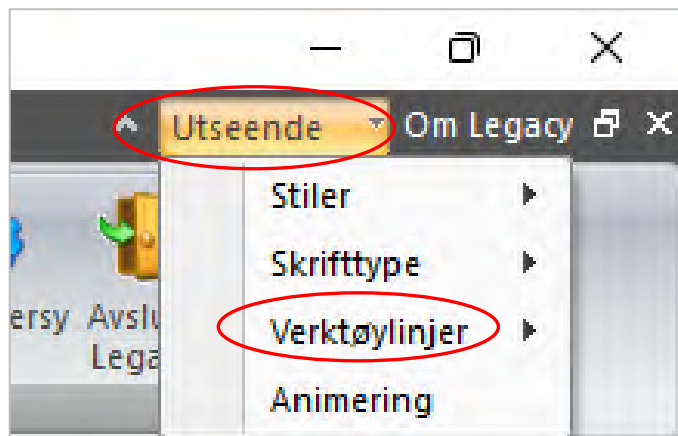
Oppdateringen er gratis, og inneholder mange nye funksjoner i tillegg til det som tidligere var i Deluxe utgaven av Legacy 9 (den betalte utgaven, gratis utgaven inneholdt den gangen færre funksjoner). **Og har du ikke Legacy fra før av, kan du laste ned den nye versjonen helt gratis!** Ønsket språk velger man i meny-linjen *Valg*.

Det er kommet flere nye funksjoner og utskriftsmuligheter. Da jeg lastet ned denne versjonen, savnet jeg flere funksjoner som Legacy hadde reklamert med. Ikke før jeg så en undervisningsvideo på Legacy hjemmesiden, skjønte jeg at disse forble skult inntil jeg skreddersydde menylinjen. Dette gjøres fra **Utseende** øverst til høyre i programmet, samt **Verktøylinjer**, og **Verktøylinje for hurtigtilgang**.

Da kan man velge og vrake i tilgjengelige ikoner. Greit å ha de funksjoner man vil ha bruk for synlige, og slippe de som er uaktuelle, da Legacy

har brukere fra mange land med forskjellige behov.

Tilgjengelige ikoner for hovedverktøylinjen

Dette var en åpenbaring for meg – der fant jeg også *Ancestry.com*-knappen jeg hadde savnet.

Vil du lære mer? Legacy-gruppen har fire treff i løpet av høsten: 25. august, 23. september, 28. oktober og 25. november, fra kl. 18.30. Møtestedet er Lionshuset i Skjeberg. Der vil du få hjelp fra erfarne brukere og et hyggelig fellesskap.

MyHeritage aviser

MyHeritage opplyser at de har en partner-nettside med gamle aviser, *OldNews*, som nylig er utvidet med mange aviser fra Norden (Norge, Danmark, Sverige, Finland, Grønland og Færøyene). De tilbyr 7 dagers gratis prøveperiode, men da kommer et årlig abonnement på \$99 i året i tillegg til det regulære abonnementet til MyHeritage. Første året tilbys visst med 25% rabatt.

Nettsiden har fra før av aviser fra mange andre land.

Jeg har ennå ikke prøvd ut *OldNews* abonnement. Men jeg får fortsatt treff på mange skannede aviser når jeg søker via det vanlige MyHeritage abonnementet. Klikk på «Forskning» deretter «Aviser». Der et treff er fra samlingen *OldNews* får man en kort transkribert versjon og beskjed om at man kan «se hele avissiden på OldNews.com (ekstra abonnement kan være nødvendig)».

Gratis aviser online

Jeg minner om følgende nettsider som tilbyr aviser gratis:

- **NORGE:** Nasjonalbibliotekets [Nettbibliotek](#)
- **DANMARK:** Det Kongelige Biblioteket [Mediestream](#)
- **SVERIGE:** Kungliga Bibliotek [Svenska tidningar](#)

Se artikkelen: «Bruk av skannede aviser i slektsgransking» i Østfoldslekt 2-2019.

Danske aviser eldre enn 100 er er fritt tilgjengelige i Mediestream, man kan søke i nyere aviser, men tilgangen til den skannede originalen er begrenset.

De to største kommersielle databaser (krever betaling) med digitale aviser i USA er:

[Newspapers.com](#)
[Newspaperarchive.com](#)

Husk at Nasjonalbiblioteket har noen norsk-amerikanske aviser i sin online samling.

*Til v. Norsk Nytt (Norse News), onsdag
17. juli 1946, fra NBs nettbibliotek.*

OLE SÅSTAD FORTELLER:

“Du kan tro jeg hadde en fin-tur, jeg trengte ikke permit — kunde få hvad jeg vilde alle steder jeg kom.

“Jaja, først så tok jeg Great Northern til Holt, nord i Minnesota, og besøkte min bror Christ, som jeg ikke har sett på 32 år. Derfra drog jeg til Bemidji og besøkte min yngste søster og bror; så videre til New York, hvor min sønn og hans familie bor. Jeg var der i ni dager, men jeg kan ikke si jeg likte mig der og reiste om en kort tid til St. Paul, hvor min tante og fettere opholder sig og som jeg ikke har sett på 35 år og dermed gikk turen tilbake til Holt, Minn. til min bror og til Thief River Falls hvor min søster er. Ja du snakker om fest. Folk dernede vet å feste og hvordan de skal leve. Selskaper hver eneste aften, ja til og med et “surprise party” for mig i anledning min fødselsdag. De gav mig en pung full av penger, som jeg naturligvis måtte ta imot og opta i beste mening. De som tok del i selskapet: Hr. og fru Chris. Sostad; Eli Sostad og fru Lawrence Edwardson, Bemidji; hr. og fru John Wagner og Lois, Middle River; hr. og fru Chris. Engen; hr. og fru Hilmer Davidson, og familie; hr. og fru Oscar Christensen og familie; hr. og fru Sifred Nygard og Jan; fru Eddie Henning, Jerome og Jeanell; fru Fred Peterson, Bill Larsen, Clifford Elling Wågedahl. Fru Engen overrakte gaven med de beste ønsker. Og det kan du være sikker på, Julius, jeg kommer aldrig til å glemme denne turen, det var et minne verd å ha.”

Her forteller Ole Såstad, hvis foreldre Truls og Ingeborg utvandret fra Modum i Buskerud til Holt, Marshall, Minnesota, om en tur for å besøke slekt og venner, blant dem sine søsken Christ og Bertha (fru Lawrence Edwardsen), kona til min manns grandonkel.

Aviser på denne tiden inneholdt ofte mye detaljert personnytt. Flott hvis man jobber med utvandrede nordmenn.

Minnesota Posten er blant de amerikanske avisene i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek

Men det er også en god del nettsider i USA og Canada med gratis aviser:

California Digital Newspaper Collection: <https://cdnc.ucr.edu>

Clarke Historical Library, Michigan: <https://www.cmich.edu/library/clarke/Pages/Michigan-Digital-Newspaper-Portal.aspx>

Danish American Digital Library (danskpråklige aviser – men noen inneholder også nyheter fra Norge): <https://box2.nmtvault.com/DanishIM/jsp/RcWebBrowseCollections.jsp>

Legacy.com: <https://www.legacy.com> har et stort antall søkbare nekrologer fra USA og andre land, men de fleste er fra de siste 20 årene.

Library of Congress (aviser fra hele landet): <https://chroniclingamerica.loc.gov>

Minnesota (svensk-amerikanske aviser): <https://www.mnhs.org/newspapers/swedishamerican>

Minnesota: <https://www.mnhs.org/newspapers/hub>

University of British Columbia, Canada: <https://open.library.ubc.ca/collections/bcnewspapers>

University of Oregon: <https://oregonnews.uoregon.edu>

Utah Digital Newspapers: <https://digitalnewspapers.org>

Washington State Library: <https://www.sos.wa.gov/library/newspapers/newspapers.aspx>

Wyoming State Library: <https://newspapers.wyo.gov>

Det finnes mange flere gratis samlinger, ofte tilknyttet universiteter eller store bibliotek.

Jyllands Posten, datert 26. november 1905, forteller om «Kongefærden til Norge». Fra Mediestream Danmark.

At det her behaget det alvise Forsyn, den 11te den
nes, ved Døden at bortfalde min elskede Mand Khrma
ger **Paul Lie**, byder sørgelig Pligt mig at bekjendtgjøre
for fraværende Slægt og Venner, frabedende Condolenci
Christiania den 14de Marts 1811.
Maren sal. Lie.

Christiania Intelligentssedler, tirsdag den 19. mars 1811. (nb.no)

Mysterier?

Aviser kan i noen tilfeller hjelpe til å løse mysterier når man ikke finner opplysningene man trenger i Digitalarkivet. Dette er spesielt aktuelt de siste hundre årene der klausuler gjelder i arkivene.

Men eldre gåter kan man også løse der. Jeg hjalp en venn med sitt slektstre og fant ikke dødsfallet til en urmaker ved navn Paul Thomassen Lie, som bodde i Christiania. Et slektstre i *MyHeritage* påsto at han døde i 1864. Men dette stemte ikke med opplysningene jeg fant ved sønnens konfirmasjon i 1825, der det sto at begge foreldrene var avdøde.

Jeg søkte uten hell etter dødsfallet i Digitalarkivet. Men et forsøk i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek løste mysteriet. *Christiania Intelligentssedler, tirsdag den 19. mars 1811*, hadde øverstående post.

Vanlige folk av arbeiderklassen hadde den gangen neppe hatt en dødsnotis i avisen, man måtte ha en viss sosial status, men de kan ha vært omtalt hvis dødsfallet skjedde ved en ulykke.

Det er i alle fall verdt å bruke disse verdifulle ressursene mer, og man vet ikke hva man finner før man forsøker.

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinnsats til den grasrotmottakeren du velger – uten at det går utover din innsats, premie eller vinningsjans. Vi oppfordrer deg til å støtte oss i SLEKT OG DATA ØSTFOLD

Bli Grasrotgiver i dag! Du kan bli grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sende SMS «Grasrotandelen 993536431» til 2020

Tema: Utvandring fra Østfold

Neste år er jubileumsår for norsk utvandring til Nord-Amerika. Det er 200 år siden sluppen *Restauration* seilte fra Stavanger med 52 personer ombord, og regnes som begynnelsen til organisert utvandring fra Norge. Jubileet blir markert både i Norge og i USA, bl.a. ved en seilas over Atlanteren. Se: <https://restauration.no/crossings-200>

I den anledning, ønsker vi i Slekt og Data Østfold å markere jubileet ved å ta opp temaer relatert til utvandring i våre møter, kurs og i Østfoldslekt i året 2025. Styret og redaktøren er takknemlig for innspill fra våre medlemmer.

- Har du en historie å dele om en slektning eller bekjent som reiste?
- Er du i besittelse av amerikabrev eller postkort fra en emigrant?
- Har du et bilde av en som reiste ut eller et bilde sendt hjem til familie i Norge, en amerikakiste eller memorabilia fra en familie som utvandret?

Vi er takknemlige for store og små bidrag som kan krydre medlemsbladet og illustrere dette temaet. Trenger du hjelp med skanning av bilder eller dokumenter, ta kontakt med styreleder [Henning Pytterud](#) eller redaktør [Margaret H. Strand](#). Vi kan også være behjelpelig med å forme din historie til en artikkel.